

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 9C/49/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6317207904
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslava Vaňová
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2018:6317207904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno v konaní pred sudkyňou Mgr. Miroslavou Vaňovou, v právnej veci žalobcov: 1/ I. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, XXX XX V., 2/ Q. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, XXX XX V., obaja právne zastúpení Q.. I. V., advokátom, so sídlom M. Y. XX, XXX XX J., proti žalovaným: 1/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX V., právne zastúpený spoločnosťou U. kancelária X.. I. Y., s.r.o., H.: L., so sídlom S. XX, XXX XX O. O., 2/ U. - W. poisťovňa, a.s., H.: XXXXXXXX, so sídlom P. rad 4, XXX XX O., o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 1/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu XX.XXX,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

II. Žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2/ z titulu nemajetkovej ujmy sumu 15.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných.

III. Žalobcovia 1/ a 2/ m a j ú n á r o k na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou zo dňa 07.12.2017, doručenu súdu dňa 07.12.2017, domáhali, aby súd z titulu ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k zaplateniu sumy 20.000,- Eur žalobcovi 1/ a sumy 15.000,- Eur žalobcovi 2/, pričom v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká ostatným žalovaným povinnosť plniť, ako aj k náhrade trov konania.

2. Svoju žalobu žalobcovia zdôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Brezno zo dňa 20.10.2016, sp. zn. XT/XX/XXXX, bol žalovaný 1/ právoplatne uznaný vinným, že dňa 08.12.2015 o 06.00 hod. po ceste I/66 v kilometri 115/80 pri obci Predajná viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ev. č.. O pričom v danom úseku cesty neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a okolnostiam, ktoré mohol predvídať a na neosvetlenom priechode pre chodcov nedal prednosť chodkyňi P. S., dátum narodenia: XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, V. XXX XX, ktorá po priechode prechádzala z ľavej strany z pohľadu vodiča a vo svojom jazdnom pruhu približne X,X m od kraja vozovky prednou časťou vozidla do nej narazil, v dôsledku čoho utrpela viacnásobné poranenia kostry a orgánov hrudníka a brucha ako priamy následok dopravnej nehody, na následky ktorých dňa 08.12.2015 o 20.40 hod. v FN sP FDR Banská Bystrica zomrela, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), f), § 16 ods. 1 a § 137 ods. 1, 2 písm. c) zákona 48/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene niektorých zákonov, a teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a spáchal čin závažnejším spôsobom konania porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. V dôsledku vyššie popísaného konania - trestného

činu žalovaného 1/ prišiel žalobca 1/ o svoju manželku a žalobca 2/ o svoju matku. Úmrtím neb. P. Kunovej došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov 1/ a 2/ na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, a teda do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov 1/ a 2/, pričom ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá a bude ich sprevádzať celý život. V dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/ stratil žalobca 1/ milovanú manželku a žalobca 2/ milovanú matku, a teda navždy stratili možnosť rozvíjať citové a rodinné väzby so svojou najbližšou rodinou, čím utrpeli žalobcovia 1/ a 2/ bez akýchkoľvek pochybností veľkú citovú ujmu. Neočakávaným, šokujúcim a náhlým úmrtím neb. P. S. nepochybne došlo k tak závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti pozostalých žalobcov 1/ a 2/ spočívajúcom v zásadnom, nezvratnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemôže byť namieste. Keďže v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú vymenované zásahy do osobnosti zakladajúce právo na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch len demonštratívne, a teda môže ním byť aj iný ako tam uvedený zásah, majú za to, že konanie, ktorým bola zapríčinená smrteľná dopravná nehoda, na následky ktorej zomrela manželka žalobcu 1 / a matka žalobcu 2/ bezpochyby je takýmto zásahom na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla, je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv pozostalých žalobcov 1/ a 2/, a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu podľa § 16 Občianskeho zákonníka. Motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol žalovaný 1/, bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy pozostalých žalobcov 1/ a 2/ povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ - U. - W. poisťovňa, a.s., a to poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu má teda nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaný 2/ ako poisťovateľ. Pozostali žalobcovia 1/ a 2/ majú pritom podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP“) právo domáhať sa náhrady priamo aj proti žalovanému 2/ ako poisťovateľovi. POdľa žalobcov žalovaný nárok, nemajetková ujma spočívajúca v neoprávnenom zásahu do osobnostných práv blízkej osoby pozostalej po obeti dopravnej nehody, je predmetom povinného zmluvného poistenia, ako jeho rozsah ustanovuje § 4 ods. 2 zákona o PZP. Zákon o PZP pritom ustanovuje, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodeným škodu na zdraví a náklady pri usmrtení. Ďalej však zákon o PZP tento pojem „škody“ nedefinuje, a preto je nutné ho osobitne vyložiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä s prihliadnutím na účel zákona o PZP, a v súvislosti s komunitárnym právom Európskej únie, ktoré bolo príčinou prijatia tohto právneho predpisu do právneho poriadku Slovenskej republiky. Povinné zmluvné poistenie, ako je obsahom zákonného predpisu č. 381/2001 Z.z., je nástrojom na ochranu oprávnených nárokov poškodených pred nežiaducimi následkami prevádzky motorových vozidiel, ako aj nástrojom na ochranu škodcov pred neprimeraným rizikom zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Účel zákonných ustanovení o povinnom zmluvnom poistení je pritom vymedzený sekundárnym právom Európskej únie, najmä článkom 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článkom 1 ods. 1 a 2 smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a článkom 1 prvého odseku smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Výkladom citovaných smerníc o rozsahu povinného zmluvného poistenia, aký má byť vnútroštátnou právnou úpravou zabezpečený, sa pritom priamo zaoberal Európsky súdny dvor (ďalej len „ESD“) vo svojom rozsudku z 24. októbra 2013, Haasová, C22/12. Vo výroku tohto rozsudku bolo pritom jednoznačne konštatované, že vnútroštátna právna úprava má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak vnútroštátny právny poriadok právo na náhradu takéhoto nároku z dopravnej nehody poskytuje poškodeným. ESD sa takisto zaoberal tým, ako je potrebné vykladať znenie uvedených smerníc a na ich základe prijatých vnútroštátnych predpisov, pokiaľ ide o pojem „škody na zdraví“. „Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice v podstate používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj pojem „osobná ujma“, treba sa sústrediť na štruktúru a účel týchto ustanovení a smernice. Tieto pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ a uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí. Za týchto okolností treba uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov, ktorý je uvedený v bode 47 tohto rozsudku. V dôsledku toho medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátno právo uplatniteľné v danom spore.“ (bod 49,50 rozsudku Haasová, C-22/12). Pokiaľ ide o okruh osôb, na ktorých ochranu má byť vnútroštátno právo zamerané,

rozsudok uvádza, že „na základe žiadneho ustanovenia v prvej, druhej ani tretej smernici nemožno dospieť k záveru, že normotvorca Únie si želal zúžiť ochranu zaručenú týmito smernicami len na osoby, ktoré sa priamo zúčastnili na škodovej udalosti. Členské štáty teda majú zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením v určitých minimálnych sumách určených v článku 1 ods. 2 druhej smernice.“ (bod 54, 55 rozsudku Haasová, C-22/12). Citované zákonné ustanovenia zákona o PZP je preto potrebné vykladať „eurokonformne“, v súlade s komunitárnym právom, na základe ktorého bol zákon prijatý, a vo svetle uvedenej rozhodovacej činnosti ESD ako aj vo svetle aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov v Slovenskej republike tak, že ich nemajetková ujma je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu, ktoré bolo uzatvorené so žalovaným 2/. Žalobcovia poukázali zároveň na odlišné stanovisko JUDr. Rudolfa Čirča vo veci rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Cdo 168/2009. Ďalej žalobcovia uviedli, že je im známy právny názor obsiahnutý v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016 týkajúci sa pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v tomto druhu konaní, zároveň však poukázali aj na rozhodnutia, ktoré boli vydané až po vydaní rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015 zo dňa 29.06.2016, uznesenie Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/819/2015 zo dňa 30.06.2016 a predovšetkým na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS/474/2016-17 zo dňa 17.08.2016, pričom vo všetkých týchto rozhodnutiach sa sudy svojím právnym názorom výrazne odchyľili od právneho názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného vo vyššie uvedenom rozsudku, pričom zhodne stanovili, že predmetom krytia PZP je aj nemajetková ujma, ktorá je predmetom tohto sporu. Ďalej žalobcovia uviedli, že za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch považujú pre žalobcu 1/ ako pozostalého manžela sumu 20.000,- Eur a pre žalobcu 2/ ako pozostalého syna sumu 15.000,- Eur. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej poukázali jednak na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá ujma je nenapraviteľná a bude sprevádzať pozostalých žalobcov 1/ a 2/ po celý zvyšok ich života, a jednak aj na samotné okolnosti prípadu, a to najmä hrubé porušenie viacerých dôležitých povinností žalovaným 1/, ktoré viedli k tragickej dopravnej nehode a zapríčinili stratu najbližšej osoby pre pozostalých žalobcov 1/ a 2/. Ako dôkazy žalobcovia označili: spis Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/96/2016, kópiu úmrtného listu neb. P. S., kópiu sobášneho listu, kópiu rodného listu žalobcu 2/, výsluch žalobcu 1/, výsluch žalobcu 2/, výsluch svedkov, internetový výpis z vyhľadávania poisťovateľa motorového vozidla.

3. Dňa 22.01.2018 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného 2/ zo dňa 16.01.2018 k podanej žalobe, v ktorom okrem iného uviedol, že je pravdou, že v čase vzniku poistnej udalosti zo dňa 08.12.2015 bolo osobné motorového vozidlo zn. Škoda Fabia s ev.č. O povinne zmluvne poistené v Allianz - Slovenskej poisťovni, a.s. poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Uvedenú poistnú zmluvu uzatvoril dňa 24.12.2010 pán X. B.-O., H.: XXXXXXXXXXX, miesto podnikania XXXXX V., V. XXX. Dňa 08.12.2015 im ich poistený X. B. ohlásil poistnú udalosť k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX, ktorú evidujú pod č. XXXXXXXXXXXX. Na základe predložených dokladov poškodenému I. S. uhradili uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody celkovo v sume 133,63 Eur, ktoré predstavovali maximálnu výšku sumy náhrady nákladov spojených s pohrebom v r. 2015 2.611,10 Eur, od ktorej sumy odpočítali pohrebné náklady uhradené poisteným p. I. B. 2.397,80 Eur a príspevok na pohreb 79,67 Eur. Ďalej žalovaný 2/ uviedol, že považuje žalobcami uplatnený nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla za nedôvodný, v celom rozsahu ho neuznáva, nakoľko považuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za nelikvidný z povinného zmluvného poistenia. Poukázal na pojmovú a obsahovú odlišnosť práva na náhradu nemajetkovej ujmy a práva na náhradu škody. Platný Občiansky zákonník a rovnako aj súčasná civilistická právna teória striktné od seba rozlišuje právo na ochranu osobnosti a s ním spojené právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a právo na náhradu škody v zmysle ust. § 415 - § 450 Občianskeho zákonníka. Uvedené rozlíšenie vychádza jednak zo samotnej štruktúry civilného kódexu, keď právo na ochranu osobnosti je vymedzené v 1. časti Občianskeho zákonníka, nakoľko je úzko späté s nositeľom tohto práva - fyzickou osobou. Na druhej strane právo na náhradu škody je upravené v samostatnej 6. časti kódexu, v ktorej je ucelené rozpracovaná problematika jednotlivých druhov občianskoprávnej zodpovednosti za škodu ako aj rozsah jej náhrady. Odlišnosť uvedených dvoch inštitútov potvrdzuje aj samotné znenie ustanovenia § 16 Občianskeho zákonníka. Totožný právny názor zastáva aj právna prax, podľa názoru ktorej sa právo na náhradu škody spôsobenej neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti (§ 16) premlčuje podľa § 106 Občianskeho

zákonníka, nakoľko sa jedná o majetkové právo. (Zborník III. Najvyššieho súdu, ŠEVT, Praha 1980, s. 191). Súčasná právna teória (zhodne s právnou praxou) označuje neoprávnený zásah do zdravia fyzickej osoby v rámci ochrany osobnosti pojmom „nemajetková ujma“. Pod uvedeným pojmom však nemožno rozumieť škodu na zdraví, ktorá je pojmovo samostatná a systematicky aj legislatívno - technicky odlišne upravená. Nemajetková ujma vzniká v dôsledku porušenia právnej povinnosti v inej než majetkovej sfére fyzickej osoby. Pôvodca neoprávneného zásahu do takéhoto vzťahu sa označuje za „ohroziteľa“ resp. „porušiteľa“ práva, nikdy nie však ako „škodca“. Fyzická osoba, do ktorej osobnostnej sféry bolo zasiahnuté sa nikdy neoznačuje ako poškodený. Obsah nemajetkovej ujmy nie je právnym poriadkom exaktne vymedzený, z povahy tohto práva však vyplýva, že tento obsah musí byť iný než majetkový. Zatiaľ čo zodpovednosť za škodu je založená na princípe prezumovaného zavinenia a subjektívnej zodpovednosti, v prípade nemajetkovej ujmy sa jedná výlučne o objektívnu zodpovednosť. V neposlednom rade Občiansky zákonník upravuje špeciálne druhy žalôb, ktoré slúžia na ochranu osobnosti, kým nároky na náhradu škody sú chránené úplne inými druhmi žalôb. Zodpovednosť za nemajetkovú ujmu nie je zhodná so zodpovednosťou za ujmu majetkovú, ktorá sa delí na skutočnú škodu a ušlý zisk. Z uvedených dôvodov nie je možné stotožniť právo na náhradu škody na zdraví a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostnej sféry dotýkajúcej sa zdravia či súkromia, alebo rodinných citových vzťahov fyzickej osoby. Ďalej žalovaný 2/ poukázal na rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď uviedol, že nesúhlasí s právnym názorom súdu a jeho extenzívnym výkladom ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. Z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že poistenie sa týka poistenia zodpovednosti za škodu, a nie poistenia zodpovednosti za nemajetkovú ujmu. Z rozsahu poistného krytia vymedzeného v § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. je zrejmé, že rešpektuje rozlíšenie vecnej škody, ktorá je v Občianskom zákonníku upravená v ust. § 443 a škody na zdraví, ktorú upravujú ustanovenia § 443 až § 449 Občianskeho zákonníka. Pod nákladmi pri usmrtení podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. je potrebné rozumieť náklady spojené s pohrebom podľa ust. § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka, príp. i náklady spojené s liečením podľa predchádzajúceho odseku. Uvedenú zložku náhrady škody samotný Občiansky zákonník v ust. § 449 ods. 3 označuje ako náklady pohrebu. Vzhľadom na tú skutočnosť, že pojem „náklady“ v súvislosti so škodou na zdraví resp. pri usmrtení, právny poriadok vyslovene pozná a používa ho vo význame, ktorý mu pripisuje ust. § 449 Občianskeho zákonníka, nie je možné pojem „náklady pri usmrtení“ vykladať tak, že by pod tento pojem mala patriť aj nemajetková ujma. Doterajšia právna prax, ale aj právna teória a ani samotné znenie zákona, nikdy neoznačovali „nemajetkovú ujmu“ slovným spojením „náklad spojený s úmrtím“. Takýto extenzívny výklad je v priamom rozpore s gramatickým významom použitého slovného spojenia. Pojem „náklady spojené s pohrebom resp. s liečením“ má svoj konkrétny legislatívny obsah, úplne odlišný od významu, ktorý mu odvolací súd pripísal. Podľa názoru žalovaného 2/ povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma, pričom k inému právnemu záveru nemožno dospieť ani pri systematickom výklade a ani pri teleologickej interpretácii právnej normy. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. priamo nevyplýva, že by predmet poistného krytia tvorili aj iné nároky ako náhrada škody. V neposlednom rade už zo samotného názvu poistenia („poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla“) je zrejmé, že jeho účelom je kryť zodpovednosť za škodu, a nie nemajetkovú ujmu, ktorá nie je škodou. V tejto súvislosti žalovaný 2/ poukázal na neexistenciu pasívnej legitímácie žalovaného 2/ ako poisťovne. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1051/2005 zo dňa 27. augusta 2005 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 931/2002 zo dňa 11. júna 2002. Ďalej žalovaný 2/ poukázal na nesprávnu aplikáciu eurokonformného výkladu vnútroštátneho predpisu ohľadom rozsahu poistného krytia, spočívajúcu v nezohľadnení pravidla zákazu výkladu contra legem. Poukázal na neprijateľnosť extenzívneho (eurokonformného) výkladu pojmu „škoda“, ktorý používa zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. V prejednávanej veci, podľa žalovaného 2/, neprichádza do úvahy priame uplatnenie smernice a ani aplikácia eurokonformného výkladu práva. Predmetom poistného krytia nie je nemajetková ujma, čo potvrdil aj Najvyšší súd SR v uznesení, sp.zn. 4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04.2011. Nič na veci nemení ani existencia rozhodnutia Súdneho dvora C-22/2012 vo veci Katarína Haasová/Rastislav Petrík, nakoľko v tomto súdnom rozhodnutí sa súd nezaoberal výkladom vnútroštátneho práva (či je de iure nemajetková ujma krytá), len vykladal smernicu. Súdny dvor v žiadnej časti spomenutého rozhodnutia nepovedal, že nemajetková ujma je krytá vnútroštátnym právom, len skonštatoval, že má byť krytá. Smernica ako sekundárny prameň Európskeho práva zaväzuje len štát, nie jednotlivca a je povinnosťou štátu zosúladiť vnútroštátne právo so smernicou. Podľa žalovaného 2/ neobstojí ani argumentácia odvolávajúca sa na právny názor Ústavného súdu SR (napr. uznesenie

č.k. III. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016), nakoľko v štruktúre súdництва nepatrí Ústavný súd SR medzi všeobecné súdy, nie je ďalším „odvolacím“ súdom resp. opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, čo sám aj konštatuje vo svojich rozhodnutiach. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 a III. ÚS 89/2016 a tiež dal do pozornosti „odlišné stanovisko ústavného sudcu Lajosa Mészárosa k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu SR vo veci II. ÚS 847/2016“. Podľa žalovaného 2/ je v danom spore potrebné postupovať v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, iný postup by viedol k narušeniu právnej istoty účastníka konania vzhľadom na rozloženie právomocí medzi všeobecnými súdmi a ústavným súdom. Poukázal na najaktuálnejšie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 15.5.2017, sp. zn. 8Cdo 219/2016, v ktorom sa Najvyšší súd SR neodklonil od svojho pôvodného právneho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy nie je krytá z PZP, a to ani po rozhodnutiach Ústavného súdu SR. Mal za to, že judikatúru Najvyššieho súdu SR je možné považovať za ustálenú (4Cdo 168/2009, 4Cdo 139/2011, 3Cdo 301/2012, 8Cdo 219/2016). K uplatnenej výške nemajetkovej ujmy žalovaný 2/ uviedol, že výšku peňažného zadost'učinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, ktorá však nemôže byť svojvoľnou. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnúť pritom na dve hľadiská, a to na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Poukázal na to, že na strane poškodeného je potrebné skúmať a) intenzitu vzťahu žalobcov so zomretým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázku hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadné poskytnutie inej satisfakcie a na strane zodpovednej osoby (pôvodcu zásahu) je potrebné skúmať a) postoj žalovaného 1/ (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.), b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery, d) mieru zavinenia eventuálne mieru spoluzavinenia usmrtenej osoby. Mal za to, že nárok uplatnený žalobcami nie je poistením krytý aj po rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013 vo veci Haasová C-22/12, aj po rozhodnutiach Ústavného súdu SR, a preto pasívna legitímácia žalovaného 2/ neprichádza do úvahy, a preto žiadal žalobu žalobcov voči žalovanému 2/ zamietnuť v celom rozsahu. Ako dôkazy žalovaný 2/ označil: hlásenie poisťovnej udalosti, likvidačnú správu, odlišné stanovisko ústavného sudcu Lajosa Mészárosa k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. II. ÚS 847/2016.

4. Dňa 22.01.2018 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného 1/ zo dňa 18.01.2018 k podanej žalobe, v ktorom okrem iného uviedol, že nespochybnuje skutočnosti uvádzané v čl. I žaloby žalobcov, a to že bol rozsudkom Okresného súdu Brezno, sp. zn. 3T/96/2016 uznaný za vinného zo skutku právne kvalifikovaného ako prečin usmrtenia podľa ust. § 149 ods. 1,2 písm. a/ Trestného zákona. Počas celého trestného konania spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, nerobil žiadne obštrukcie a na hlavnom pojednávaní po príslušnom zákonnom poučení vyhlásil, že sa cíti byť vinný. S pozostalými sa taktiež snažil v priebehu trestného konania skontaktovať, avšak bezúspešne. Nesúhlasil však s tým, že by mal byť zaviazaný na náhradu žalobcami vyčíslenej nemajetkovej ujmy a namietal svoju vecnú pasívnu legitímáciu. Poukázal na identické ustanovenia právnych predpisov, ako žalobcovia, ale tieto je potrebné vykladať iným spôsobom. Z logického výkladu ustanovení § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení vyplýva, že jeho právu zodpovedá povinnosť poisťovateľa uhrádzať náhradu škody, a to v danom prípade žalobcom. Pokiaľ teda je preukázané, že osobné motorové vozidlo bolo poistené u konkrétneho poisťovateľa (a to nespochybnujú ani samotní žalobcovia), je za neho povinný tento poisťovateľ, t.j. žalovaný 2/ plniť riadne uplatnený a preukázaný nárok na náhradu škody, a teda sú tak splnené všetky podmienky na to, aby bola daná vecná pasívna legitímácia len žalovaného 2/. S poukazom na žalobcami špecifikovanú judikatúru všeobecných súdov, ale hlavne na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.08.2016, ktorý jednoznačne rozhodol, že aj nárok z nemajetkovej ujmy by mal byť pokrytý z povinného zmluvného poistenia, mal za to, že uplatnený nárok žalobcov by v danom prípade mal znášať žalovaný 2/. Ďalej žalovaný 1/ uviedol, že žalobcovia dostatočným spôsobom nepreukázali, prečo si uplatňujú v konaní práve 20.000,- Eur (žalobca 1/), resp. 15.000,- Eur (žalobca 2/). V tejto časti považoval podanú žalobu za nepreskúmateľnú, pretože žalobcovia požadujú od neho uhradenie vysokej a pre neho jednoznačne likvidačnej sumy. Poukázal tiež na to, že ak by mal byť zaviazaný na úhradu, tak súd by mal zohľadňovať aj to, že v danom prípade sa jednalo o nedbanlivostný trestný čin a je len zamestnancom, ktorého priemerný plat predstavuje sumu 679,92 Eur mesačne a zároveň je aj poberateľom invalidného dôchodku v sume 181,80 Eur mesačne. Zároveň poukázal na to, že je spolu s manželkou žiteľom rodiny, má jedno maloleté dieťa I. B. vo veku 8 rokov a v prípade, ak by bol zaviazaný na žalovanú sumu, malo by to negatívny dosah aj na neho, a teda na osobu, ktorá so skutkom nemala nič spoločné. Na základe uvedeného žiadal žalobu voči svojej osobe zamietnuť. Ako dôkazy žalovaný 1/ označil: výplatné pásky

za obdobie 11/2017 a 12/2017, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku zo dňa 30.11.2017, rodný list I. B..

5. Žalobcovia 1/ a 2/ v replike zo dňa 27.03.2018, doručenej súdu dňa 29.03.2018, k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedli, že tvrdenia žalovaného 1/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie považujú za neopodstatnené, účelové a právne irelevantné. Je nespochybniteľné, že žalovaný 1/ bol rozsudkom Okresného súdu Brezno zo dňa 20.10.2016, sp. zn. 3T/96/2016 právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona, a to prečinu usmrtenia manželky žalobcu 1/ a matky žalobcu 2/. Žalovaný 1/ je preto ako vodič motorového vozidla osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv pozostalých žalobcov 1/ a 2/, a zodpovedá tak za spôsobenú nemajetkovú ujmu podľa § 16 Občianskeho zákonníka a podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Argumentácia žalovaného 1/ o tom, že v danom prípade by mal byť pasívne vecne legitímovaným len žalovaný 2/ ako poisťovňa podľa žalobcov neobstojí, pretože je absolútne nesprávna. V zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla majú žalobcovia 1/ a 2/ právo domáhať sa náhrady škody, resp. v tomto prípade nemajetkovej ujmy, tak voči žalovanému 1/ ako vodičovi ako aj voči žalovanému 2/ ako poisťovateľovi. Uvedená skutočnosť už bola v zmysle ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností mnohokrát skonštatovaná. K tvrdeniam žalovaného 1/ o nepreukázaní výšky vzniknutej nemajetkovej ujmy u žalobcov 1/ a 2/, žalobcovia uviedli, že stanovenie konečnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy na úvahe súdu s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, pričom museli pri podávaní žaloby uviesť výšku peňažnej sumy náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri stanovovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzali zo závažnosti im vzniknutej nemajetkovej ujmy a predmetné sumy považujú za primeranú náhradu im vzniknutej nemajetkovej ujmy. Pri stanovovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy zároveň brali na zreteľ rozhodnutia súdov v obdobných prípadoch. K Vyjadreniu žalovaného 2/ žalobcovia uviedli, že s predmetnými tvrdeniami žalovaného 2/ v plnom rozsahu nesúhlasia. Na doplnenie žalobcovia poukázali aj na uznesenie Ústavného súdu SR z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 a na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017, sp. zn. 6MCdo/1/2016. Mali za to, že z uvedených súdnych rozhodnutí ako aj tých, ktoré už boli uvádzané v žalobe, jednoznačne vyplýva, že pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o PZP je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu ujmu) podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, a teda že poisťovateľ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o PZP je v takomto druhu konaní pasívne vecne legitímovaným subjektom. K súdnym rozhodnutiam uvádzaným žalovaným 2/ žalobcovia 1/ a 2/ uviedli, že majú za to, že predmetné súdne rozhodnutia sú už vzhľadom na najnovšiu judikatúru Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR ako aj vzhľadom na rozhodovaciu činnosť mnohých okresných a krajských súdov v SR v súčasnosti prekonané.

6. Žalovaný 1/ v duplike k vyjadreniu žalobcov zotrval na svojom názore, že v danej veci je daná výhradne pasívna legitímácia žalovaného 2/, a teda opätovne namietal svoju pasívnu legitímáciu. Vo vzťahu k samotnej výške nemajetkovej ujmy opätovne uviedol, že žalobcovia nepreukázali, prečo si uplatňujú v konaní práve 20.000,- Eur (žalobca 1/), resp. 15.000,- Eur (žalobca 2/). Opätovne uviedol, že je to pre neho jednoznačne likvidačná suma vzhľadom na jeho už uvádzaný priemerný plat, postavenie invalidného dôchodcu a toho, že je žiteľom rodiny.

7. Súd nariadil pojednávanie v predmetnej veci na deň 08.10.2018, na ktorom súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1/ a 2, výsluchom žalovaného 1/, výsluchom svedkov, tiež sa oboznámil s listinnými dôkazmi, ktoré do spisu doložili strany sporu vo fotokópiách, a to úmrtným listom neb. P. S., sobášnym listom žalobcu 1/ a neb. P. S., rodným listom žalobcu 2/, internetovým výpisom z vyhľadávania poisťovateľa motorového vozidla, výplatnými páskami žalovaného 1/ za obdobie 11/2017 a 12/2017, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku žalovaného 1/ zo dňa 30.11.2017, rodným listom I. B., oboznámil sa s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Brezno sp. zn. 3T/96/2016, najmä s obžalobou zo dňa 04.08.2016, so zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 20.10.2016, s rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 3T/96/2016-271 zo dňa 20.10.2016, ako aj s obsahom pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície Brezno sp. zn. ČVS: R.-XXX/X-VYS-BR-XXXX, najmä so znaleckým posudkom č. 2/2016 znalca H.. I. Žofaja zo dňa 08.02.2016, predovšetkým záver tohto znaleckého posudku, s doplnením znaleckého posudku č. 14/2016 znalca H.. I. G. zo dňa 30.04.2016, tiež sa oboznámil s prednesmi zástupcov strán sporu, pričom zistil tento skutkový stav.

8. Z výsluchu žalobcu 1/ súd okrem iného zistil, že s manželkou boli 32 rokov manželmi. Mali pokojné manželstvo. Teraz ostalo v ňom prázdno, zasiahlo ho to veľmi. Keď sa stalo toto nešťastie, vybavoval potom aj pohrebné. Čo sa týka ich vzťahu s manželkou, mali pokojné manželstvo, chodili spoločne na rôzne podujatia, napr. manželka rada chodila do divadla, taktiež si rada chodila nakupovať pekné veci, tiež s ňou chodil aj do obchodov. Je rybár a manželka spolu s ním chodila aj na ryby. Manželka sa o seba starala, alkohol pila len príležitostne. Taktiež sa manželka starala aj o syna, tiež o svoju rodinu v Lehote. Čo sa týka tých reflexných prvkov, manželka ich rozdávala aj celej rodine, aby boli na cestách dobre viditeľní. S manželkou aj spolu so synom spoločne chodili pravidelne na dovolenky, takže to rodinné zázemie bolo veľmi dobré. Smrťou manželky sa všetko zmenilo, veľmi mu teraz chýba, už len keď príde domov a ona tam nie je. Stále je to veľmi citlivé. Ďalej uviedol, že keď sa stalo toto nešťastie, keď vybavoval pohrebné, tak ho poslali aj do poisťovne a tam mu pani povedala, že mu vzniká aj nejaká nemajetková ujma. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či po dopravnej nehode žalovaný 1/ kontaktoval žalobcov, žalobca 1/ uviedol, že má vedomosť, že keď bol vybavovať pohrebné, tak žalovaný 1/ bol u nich, ale on vtedy nebol doma. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či v priebehu trestného konania došlo k ospravedlneniu žalovaného 1/ voči žalobcom, žalobca 1/ uviedol, že on o tom nevie, neboli v kontakte, dnes sa v podstate vidí so žalovaným 1/ prvýkrát. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či má vedomosť, že by sa manželka žalovaného 1/ ospravedľovala žalobcovi 2/, žalobca 1/ uviedol, že na tretí deň po tomto nešťastí išli kupovať chlieb do obchodu, no a manželka žalovaného 1/ robí v tomto obchode, pričom vie, že manželka žalovaného 1/ syna stískala, takže zrejme sa mu ospravedľovala. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či došlo zo strany žalovaného 1/ k úhrade nejakých nákladov spojených s pohrebom, žalobca 1/ uviedol, že asi po roku od tohto nešťastia mu povedali, že tie bloky mu budú nejakým spôsobom refundované zo zákona. Bolo mu povedané, že si to má uplatniť voči poisťovni a poisťovňa to potom následne uhradí na druhú stranu. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, kto býval s nimi v spoločnej domácnosti v tom čase, žalobca 1/ uviedol, že jeho matka, je to dvojdom, v ktorom na poschodí býva on so synom a na prízemí býva jeho mama. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či mala manželka žalobcu 1/ nejaké zdravotné problémy, žalobca 1/ uviedol, že manželka bola zdravotne v poriadku, v tom čase ju prenasledoval akurát kašeľ, ale ináč bola v poriadku, čo bolo zistené aj podľa pitevnej správy. Na otázku svojho právneho zástupcu, ako sa zmenil jeho súkromný a rodinný život po smrti manželky aj vzhľadom na ich syna, ktorý býval s nimi v spoločnej domácnosti, žalobca 1/ uviedol, že ťažko sa s tým vysporiadava, ostalo prázdno. Manželka si rada čítala v miestnosti, teraz tam ostalo prázdno, ten človek ozaj chýba aj v tom vedomí, lebo vie, že sa už nevráti. Zasiahlo ich to veľmi, manželka sa starala o domácnosť, predtým to v domácnosti žilo. On manželke taktiež pomáhal s domácimi prácami. Predtým chodilo aj viac dopisov, bolo viac telefonátov, ako manželka odišla, všetkého je menej. Na otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, či je v súčasnosti zamestnaný a kde, žalobca 1/ uviedol, že je zamestnaný v G. V. ako elektrikár - manipulátor. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, čo robila manželka žalobcu 1/, žalobca 1/ uviedol, že manželka bola zdravotná sestra, posledne robila v zubnej ambulancii. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, ako často a kde chodil žalobca 1/ s manželkou na ryby, žalobca 1/ uviedol, že chodili na Krpáčovo, spolu s ním chodila aj manželka. Chodili tam aj 3 krát do týždňa, keď bola kaprová sezóna, manželka to mala ako taký výlet, urobila si tam kávu a strávila tam s ním čas. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, či chodí aj v súčasnosti na ryby, žalobca 1/ uviedol, že teraz, po tom ako sa to stalo, už nechodí tak často, možno dvakrát za mesiac a už nechodí ani na S., už to má skôr ako prechádzku. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, ako často a kde chodili na dovolenky, žalobca 1/ uviedol, že za posledných 10 rokov to bolo asi 5 krát a chodili do Chorvátska. Bola to dlhá cesta, takže chodili viaceré rodiny, aby im nebolo dlho. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, ako často chodili do divadla a či si vie spomenúť, na akom predstavení boli, žalobca 1/ uviedol, že posledne boli v divadle asi tak pred 10-15 rokmi, avšak raz ich manželka vyťahla do divadla do Brezna, bolo to na Veľkú noc, ale presne si už nevie spomenúť, kedy konkrétne to bolo. Vie, že to bolo nejaké predstavenie a spolu s jej pani doktorkou ich vyťahli do divadla. Taktiež keď bolo v Brusne predstavenie Na skle maľované, aj tam boli spolu s manželkou, manželka chodievala aj spolu s obecným úradom na rôzne predstavenia aj do Banskej Bystrice. Manželka sa rada chodila aj kúpať, chodievali spolu do Liptovského Jána, cez leto, keď bolo pekné počasie, tak každý víkend aspoň jeden deň tam išli a keď nebolo dobré počasie, dalo sa tam kúpať aj vo vnútri. Takže ten spoločný život mali naozaj pestrý. Manželka sa starala aj o svoje zdravie, v tom čase mala aj 10-15 lístkov do kryokomory v Kremničke pri Banskej Bystrici, taktiež sa zdravo stravovala, aby sa zdravšie a lepšie cítila.

9. Z výsluchu žalobcu 2/ súd okrem iného zistil, že v čase pred tou nešťastnou udalosťou býval spoločne s obidvomi rodičmi v spoločnej domácnosti, mama sa o neho veľmi starala, chystala mu jedlo do práce, budila ho, s mamou veľmi dobre vychádzali, nehádali sa. Aj v súčasnosti býva v spoločnej domácnosti, ale teraz už len s otcom. Vzťah s mamou mali dobrý, dobre spolu vychádzali. Čo sa týka vzťahu rodičov, taktiež spolu dobre vychádzali. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či sa u nich zastavila manželka žalovaného 1/ a ospravedlnila sa, žalobca 2/ uviedol, že si spomína, že pár dní po tejto udalosti si išiel kúpiť niečo do obchodu a vtedy manželka žalovaného 1/, ktorá tam pracovala, prišla za ním a začala plakať, že ju to mrzí. Na otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, či je zamestnaný, žalobca 2/ uviedol, že v súčasnosti je zamestnaný v Stredoslovenskej energetike ako elektrikár. Na ďalšiu otázku povereného zamestnanca žalovaného 2/, či s matkou mali spoločné aktivity, žalobca 2/ uviedol, že spoločné ani nie, chodili spoločne na dovolenky a na kúpaliská, ako spomínal otec. Na otázku súdu, či by vedel povedať, ako sa zmenil jeho rodinný život od tej udalosti, teda aký bol predtým a aký je teraz, žalobca 2/ uviedol, že ak to môže porovnať, ako spomínal aj otec, dom vypráznil, mama mu veľmi chýba, bol to blízky človek a keď blízky človek odíde, je tam určité prázdno. Bol jediný syn a už to bude 3 roky, ale nevie si na to stále zvyknúť.

10. Z výsluchu žalovaného 1/ súd okrem iného zistil, že v prvom rade by sa chcel ospravedlniť obidvom žalobcom, bol u nich aj tesne po tejto udalosti, ale v tom čase neboli doma, bola doma len matka žalobcu 1/, tak sa ospravedlnil jej. Taktiež zanechal na seba kontakt, že je ochotný pomôcť aj s pohrebom, aj s úhradou nákladov. Už potom nemal odvahu za nimi znova ísť, lebo taktiež bol na tom zle psychicky. Potom po pohrebe bol za vyšetrovateľom a prefotil si všetky doklady ohľadne pohrebu a tieto aj uhradil. Potom pred pojednávaním v trestnej veci uhradil aj náklady na zdravotnú starostlivosť. Ďalej uviedol, že býva u rodičov, má jedného syna, ktorý má 9 rokov a v súčasnosti chodí do 3. ročníka. Splácajú úver, ktorý majú na prerábku domu, prispievajú na chod domácnosti. Je zamestnaný u vodární. Opätovne uviedol, že je mu to strašne ľúto, čo sa stalo. Na otázku svojho právneho zástupcu, aký má čistý mesačný príjem, žalovaný 1/ uviedol, že okolo 650,- Eur, okrem toho ešte poberá invalidný dôchodok 188,- Eur mesačne. Na ďalšiu otázku svojho právneho zástupcu, aké má náklady na chod domácnosti, žalovaný 1/ uviedol, že okolo 100,- Eur prispieva na domácnosť, okolo 300,- Eur mesačne platí hypotéku, ďalej sú to výdavky na syna, ktoré sú 70-80 Eur mesačne, podľa toho čo potrebuje do školy, ak mu treba niečo kúpiť. Na ďalšiu otázku svojho právneho zástupcu, akým spôsobom ovplyvnila dopravná nehoda jeho osobný a rodinný život, žalovaný 1/ uviedol, že už to nie je to, čo to bolo predtým. Každý deň na to myslí. Stalo sa to v podstate v jednej dedine, keďže aj on býva v tej dedine ako žalobcovia. Nevie, ako každý pozerá na neho, čo si o tom každý myslí. Na ďalšiu otázku svojho právneho zástupcu, aký by malo na neho dopad, keby ho súd zaviazal zaplatiť žalobcom celkovo sumu 35.000,- Eur, žalovaný 1/ uviedol, že takú hotovosť nemá k dispozícii, nevie, asi by museli založiť rodičovský dom, lebo takú hotovosť nemá odkiaľ získať. Nevie, či by to bolo v splátkach, alebo jednorazovo, ale takúto hotovosť nemá. Na ďalšiu otázku svojho právneho zástupcu, či vlastní nejaké hnutelné, alebo nehnuteľné veci, žalovaný 1/ uviedol, že nevlasťní. Na otázku súdu, či utrpel pri dopravnej nehode nejaké zranenia, žalovaný 1/ uviedol, že neutrpel.

11. Z výsluchu svedka Q. B. súd okrem iného zistil, že je synovec žalobcu 1/, teda žalobca 1/ mu je ujo a manželka žalobcu 1/ pani S. mu bola teta a žalobca 2/ je jeho bratranec. Žalovaného 1/ pozná zbežne, kamarátili sa za mladi, stretávali sa na diskotékach, ale bližšie sa nepoznajú. Vie, že sa stala dopravná nehoda, pri ktorej zomrela jeho teta, chýba im veľmi. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, či vie opísať, aký bol vzťah medzi jeho žalobcom 1/ a manželkou žalobcu 1/, teda či vie priblížiť ich vzájomné spolužitie a taktiež aj aký bol vzťah medzi manželkou žalobcu 1/ a žalobcom 2/, svedok uviedol, že ujo a teta boli manželia, pokiaľ môže zhodnotiť tak žili pekne, chodil k nim aj na prázdniny, alebo cez víkendy, žili veľmi pekne. So žalobcom 2/ vychádzali dobre, čo sa týka vzťahu Mareka, teda žalobcu 2/ k rodičom, vychovávali ho dobre, nič mu nechýbalo, žili pekne, chodili na dovolenky. Taktiež ich brávali na huby. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, či by vedel uviesť, ako zasiahla strata manželky a strata matky žalobcov, teda z jeho pohľadu či zaregistroval zmeny v ich správaní, svedok uviedol, že ak to môže zhodnotiť, sú takí smutní, je to predsa len najbližšia osoba, ktorá im veľmi chýba. Na otázku súdu, či bol v kontakte so žalobcami pred touto dopravnou nehodou, ako aj po nehode, resp. či sa nejakým spôsobom navštevoval so žalobcami, svedok uviedol, že sa navštevovali so žalobcami pravidelne cez víkendy, navštevujú sa aj teraz. Má 2 malé deti a taktiež v V. má aj babku.

12. Z výsluchu svedkyne X. B. súd okrem iného zistil, že je manželkou Q. B. a žalobcov pozná, nakoľko žalobca 1/ je ujo jej manžela a žalobca 2/ je bratranec jej manžela. Žalovaného 1/ nepozná. Na otázku

právneho zástupcu žalobcov, či by vedela uviesť, aký bol vzťah medzi žalobcom 1/ a jeho manželkou a žalobcom 2/ a jeho mamou, svedkyňa uviedla, že mali perfektný vzťah aj čo sa týka vzťahu medzi žalobcom 1/ a jeho manželkou, taktiež medzi pani S. a žalobcom 2/ ako jej synom, nikdy sa nehádali. Pani S. vždy myslela na svojho syna. Nemôže povedať nič zlé, ich vzťah bol perfektný. S jej manželom sú manželmi 6 rokov, pričom sa poznajú už 16 rokov a asi tak dlho sa pozná aj s rodinou žalobcov. Chodili na návštevy a taktiež oni k nim chodili na návštevy cez víkendy, alebo keď boli nejaké oslavy. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, či mala pani S. spoločné záujmy so žalobcami, ktoré ich spájali, svedkyňa uviedla, že vie, že chodili na dovolenky, taktiež pani S. s manželom chodili na ryby. Na doplňujúcu otázku zo strany súdu, či na dovolenky chodili všetci traja spolu, alebo prípadne len pani S. s manželom, svedkyňa uviedla, že ako kedy, niekedy chodili všetci traja, niekedy len pani S. s manželom. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, či vie uviesť ako zasiahla strata blízkej osoby žalobcov, či sa zmenil ich život po tej dopravnej nehode, svedkyňa uviedla, že v dome je prázdno, určite to človeka zmení, vnímala to tak, že určite pani S. žalobcom veľmi chýba. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či vie uviesť, kam chodili žalobcovia spolu teda s manželkou žalobcu 1/ na dovolenky, svedkyňa uviedla, že vie, že chodili do Chorvátska, taktiež na také pobyty do Liptovského Jána.

13. Z výsluchu svedkyne U. S. súd okrem iného zistil, že žalobca 1/ je jej syn a žalobca 2/ je jej vnuk. Žalovaného 1/ nepozná, videla ho len raz, keď prišiel k nim sa ospravedlniť, bolo to po tej dopravnej nehode, nevie už, či to bolo ešte pred pohrebom, alebo po pohrebe. Prišiel sa ospravedlniť a povedal, že ju nevidel. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, ako spolu vychádzali žalobca 1/ spolu so svojou manželkou, svedkyňa uviedla, že veľmi pekne spolu vychádzali, brali sa z lásky. Ani jeden nemal otca, ani nevesta nemala otca, veľmi dobre spolu vychádzali. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, či mali spoločné záujmy jej syn, teda žalobca 1/ a jej nevesta, teda nebohá pani S., svedkyňa uviedla, že chodili do zahraničia na dovolenky, taktiež na ryby, dokonca aj v noci chodili na ryby, koľkokrát sa bála, že sa im niečo mohlo stať. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, či vie popísať, aký bol vzťah medzi pani S. a jej synom, teda žalobcom 2/, ako spolu vychádzali, svedkyňa uviedla, že veľmi dobre spolu vychádzali, nakoľko bol to jej jediný syn a bola to jeho láska. Pani S. sa starala o rodinu, vždy ráno urobila kávičku. Keď mali sviatok, vždy im niečo pekné kúpila. Nevie si to vysvetliť, ako sa to mohlo stať, nevesta si kúpila aj vetrovku, aby bola na tom prechode vidieť, mala také výrazné farby, nevie si to vysvetliť, ako ju nebolo vidno. Veľmi im chýba, vždy vedela poradiť, chýba v tej domácnosti. Ona býva spolu so synom, teda žalobcom 1/ v spoločnej domácnosti, v spoločnom dome bývajú spolu, pričom s nevestou žili spolu 32 rokov.

14. Z výsluchu svedka B. I. súd okrem iného zistil, že je susedom žalobcov, býva v rodinnom dome oproti rodinnému domu žalobcov, takže žalobcov obidvoch pozná ako susedovcov. Žalovaného 1/ predtým nepoznal, pozná jeho mamu aj otca. Na otázku právneho zástupcu žalobcov, aký bol vzťah medzi pani S. a jej manželom, teda žalobcom 1/, a ako vnímal vzťah medzi pani S. a jej synom, teda žalobcom 2/, svedok uviedol, že ako susedia bývali naproti žalobcom. Pani S. chodila pomáhať jeho manželke pichať injekcie každý deň, takže každý deň k nim chodila na návštevu. Pokiaľ by to mohol zhodnotiť, mali normálne manželstvo, nikdy ich nevidel sa hádať. Zvykol sa aj s pani S. porozprávať, keď prišla k nim. Čo sa týka vzťahu medzi pani S. a jej synom, bol to jej miláčik, nakoľko bol sám, bol jedináčik. Pokiaľ môže povedať, ako rodina nemali žiadne problémy. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalobcov, ako zasiahla žalobcov táto udalosť, teda táto dopravná nehoda, ako to vnímal, svedok uviedol, že videl, keď prišiel policajt im to oznámiť, dlho sa s tým vyrovnávali, nosia to vždy so sebou, veľmi ich to zasiahlo.

15. Z výsluchu svedkyne A. B. súd okrem iného zistil, že žalovaný 1/ je jej manžel. Žalobcov pozná z videnia, nakoľko sú z jednej obce, bližšie ich však nepozná. So slzami v očiach k veci uviedla, že v prvom rade by sa chcela ospravedlniť rodine žalobcov za to čo sa stalo. Ovplynulo to aj ich životy a ich rodinu. Strašne ich to mrzí. Na otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či boli tesne po dopravnej nehode so svojim manželom za žalobcami, svedkyňa uviedla, že boli u nich večer po tej nehode, neboli však doma, bola doma iba mama žalobcu 1/. Chceli sa ospravedlniť, neboli však doma, a tak nechali na seba kontakt a odkaz, že chcú žalobcom pomôcť a že sa môžu kedykoľvek ozvať. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či sa ešte okrem toho stretla so žalobcami, svedkyňa uviedla, že sa stretla so žalobcom 2/, a to u nich v obchode. Nevie, či to bolo vhodné, ale v obchode sa mu ospravedlnila a potom sa zosypala. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, či má vedomosť, či jej manžel navštívil hrob pani S., svedkyňa uviedla, že nevie o tom, nevie ani, kde sa tento hrob nachádza, avšak boli s manželom priamo na mieste dopravnej nehody a tam zapálili aj sviečku. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, za akých okolností došlo k úhrade nákladov spojených s pohrebom pani S.,

svedkyňa uviedla, že si zohnali údaje pána žalobcu 1/ a poštovou poukážkou uhradili tieto náklady na pohreb. Na ďalšiu otázku právneho zástupcu žalovaného 1/, akým spôsobom ovplyvnila táto dopravná nehoda jej život a život jej manžela, svedkyňa uviedla, že veľmi to ovplyvnilo ich život, pociťujú to stále, už nikdy ten život nebude taký aký bol. Ešte raz by sa chcela ospravedlniť.

16. V záverečnej reči právny zástupca žalobcov uviedol, že aj po vykonanom dokazovaní je presvedčený, že žalobca žalobcov je dôvodná, a to aj čo sa týka pasívnej vecnej legitímácie žalovaných. Čo sa týka výšky škody zdôraznil, že išlo o harmonickú rodinu, čo bolo preukázané aj výsluchmi žalobcov a svedkov, strata žalobcov nesmierne zasiahla do ich životov. Žalobou uplatnené nároky sú primerané vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci. V tomto sa v plnom rozsahu pridržiaval podanej žaloby. Ďalej uviedol, že oceňuje aj ospravedlnenie sa žalovaného 1/ aj na dnešnom pojednávaní. K tomu uviedol, že toto bolo zohľadnené pri výške trestu, keď mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Zároveň v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania.

17. V záverečnej reči právny zástupca žalovaného 1/ uviedol, že žalovaný 1/ už bol sankcionovaný za to svoje protiprávne konanie, a to predmetným rozsudkom Okresného súdu Brezno, na základe ktorého bol aj neskôr odsúdený. Z priebehu dnešného pojednávania ako aj bezprostredne v čase po dopravnej nehode vyplynulo, že žalovaný 1/ má snahu sa minimálne ospravedlniť rodine za to, čo spôsobil, nakoľko je mu to do dnešného dňa veľmi ľúto. Čo sa týka právneho odôvodnenia stránky veci, tak v tomto smere sa stotožnil s odôvodnením pasívnej vecnej legitímácie poisťovateľa, ktorí uviedli žalobcovia. Podporne uviedol, že povinné zmluvné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu, teda ujmu, tak materiálnu ako aj nemateriálnu. V tomto smere poukázal na smernicu Rady 90/232/RHS zo dňa 14.05.1990, ktorej účelom je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým obetiam nehody spôsobenej vozidlom dosiahnuť odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. V tomto smere podporne odkázal na § 4 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., že poistné krytie zahŕňa škodu na zdraví a náklady pri usmrtení, pričom je potrebné vychádzať v tomto smere z extenzívneho výkladu pojmu škody, pod ktorú je možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu spôsobenú blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. V tomto smere poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo dňa 17.08.2016, ktorý jednoznačne rozhodol, že aj nárok z nemajetkovej ujmy by mal byť pokrytý z povinného zmluvného poistenia. Poukázal aj na majetkové pomery žalovaného 1/, ktoré by v prípade zaviazania žalovaného 1/ na ich vyplatenie boli likvidačného charakteru. V tomto smere poukázal aj na závery znaleckého posudku. Žiadal, aby žaloba voči žalovanému 1/ bola ako nedôvodná zamietnutá a v prípade úspechu si uplatnil trovy.

18. V záverečnej reči žalovaný 2/ uviedol, že zotrváva naďalej na vnesenej námietke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Poukázal napr. na znenie § 2 písm. g) zákona o PZP v ktorom sa uvádza, že poškodeným je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody, teda nie nemajetkovej ujmy podľa tohto zákona. Obdobne aj § 2 písm. i) tohto zákona poistnou udalosťou sa rozumie vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu, teda nie nemajetkovú ujmu a so zreteľom na tieto zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, teda nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených osôb v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Čo sa týka výšky škody poukázal napr. na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015, v ktorom bola žalobcom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života po 8.000,- Eur na osobu, tiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/256/2013 z 12.09.2013, kde v prípade pozostalých maloletých detí dokonca bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy len vo výške 10.000,- Eur a 13.000,- Eur. Tiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/287/2012 zo dňa 26.09.2012, v ktorom súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich práva po 10.000,- Eur. Vzhľadom aj na tieto rozhodnutia súdov považoval uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za neprimeraný, súd by sa mal zaoberať jednak aj intenzitou vzťahov, vekom zomretého a pozostalých, tiež nejakej prípadne inej satisfakcie, taktiež zo strany škodcu by súd mal skúmať tiež jeho majetkové pomery, taktiež aj miera zavinenia zo strany poškodenej zohráva nejakú rolu, tu sa znalec jasne vyjadril, že aj poškodená v prípade, že by nevstúpila, alebo lepšie sa obzrela, mohla predísť tejto tragédii. Vzhľadom na uvedené uplatnený nárok je neprimeraný a žalobu žiadal v celom rozsahu zamietnuť.

19. Z rozsudku Okresného súdu Brezno č.k. 3T/96/2016-271 zo dňa 20.10.2016, právoplatného dňa 20.10.2016, súd zistil, že predmetným rozsudkom bol žalovaný 1/ uznaný vinným, že dňa 08.12.2015 o

06.00 hod. po ceste I/66 v kilometri 115,80 pri obci V. viedol osobné motorové vozidlo zn. B. E., ev. č. O pričom v danom úseku cesty neprispôobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a okolnostiam, ktoré mohol predvídať a na neosvetlenom priechode pre chodcov nedal prednosť chodkyňi P. S., ktorá po priechode prechádzala z ľavej strany z pohľadu vodiča a vo svojom jazdnom pruhu približne 1,5 m od kraja vozovky prednou časťou vozidla do nej narazil, v dôsledku čoho utrpela viacnásobné poranenia kostry a orgánov hrudníka a brucha ako priamy následok dopravnej nehody, na následky ktorých dňa 08.12.2015 o 20.40 hod. v FNsP FDR Banská Bystrica zomrela, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), f), § 16 ods. 1 a § 137 ods. 1, 2 písm. c) zákona č. 48/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene niektorých zákonov, čím I. S. spôsobil škodu súvisiacu s nákladmi na pohreb manželky vo výške 2.397,80 Eur, X. B. škodu poškodením motorového vozidla zn. B. E., ev. č. O vo výške 1.000,- Eur a Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. škodu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť vo výške 5.188,42 Eur. Teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti vyplývajúcej zo zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. Tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Zato bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, ktorého výkon mu bol podmenečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní 2,5 roka. Súčasne mu bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu vo výmere 4 roky. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že znalec H.. G. na hlavnom pojednávaní zároveň uviedol, že trvá na svojom znaleckom posudku. Poukázal na to, že vykonal aj vyšetrovací pokus za tých istých svetelných a poveternostných podmienok, aké boli v čase nehody, pričom došiel k záveru, že chodkyňu mohol vodič vidieť len vo veľmi tesnej blízkosti pred stretom a nehode mohol zabrániť len v tom prípade, ak by sa pohyboval takou rýchlosťou, ako uviedol v znaleckom posudku. Znalec poukázal hlavne na to, že pred priechodom pre chodcov je ťahla zákruta, sú tam stromy, aj keď v zimnom období nemajú listy, takže auto mohla chodkyňa vidieť z väčšej vzdialenosti a mohla na to reagovať. Osvetlenie priechodu pre chodcov bolo v čase nehody veľmi zlé. Osvetlené boli zastávky na oboch stranách a bola to v podstate pasca pre vodiča, lebo chodec mal pocit, že je priechod dostatočne osvetlený a vodič chodca vidí, pričom vodič vzhľadom na to, že mal prispôsobené zreničky na tlmené svetlá, chodec z takej vzdialenosti nevidel. Ďalej súd uviedol, že obžalovaný zrazil chodkyňu na priechode pre chodcov, čím porušil § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, pričom na posúdenie zodpovednosti obžalovaného nemá vplyv ani skutočnosť, že obžalovaný chodkyňu na priechode pre chodcov pred zrážkou nevidel. Obžalovaný predmetnú cestu poznal a mal sa pohybovať tak, aby dokázal na priechode zastaviť. To, že znalec uviedol, že na priechode pre chodcov boli zlé rozhľadové podmienky, že vodič videl chodkyňu len krátky čas pred nárazom, nemá vplyv na trestnú zodpovednosť obžalovaného, môže to mať vplyv len pri uložení druhu a výšky trestu. Chodkyňa, keď vstupovala na vozovku, videla motorové vozidlo, pričom nemohla odhadnúť akou presnou rýchlosťou sa vodič pohybuje, či bude schopný zastaviť na priechode pre chodcov, právom sa domnievala, že keď je už na priechode pre chodcov, a to v druhej polovici vozovky, vodič ju už nemôže ohroziť. Pri ukladaní trestu súd zároveň zoberal do úvahy aj okolnosti celého prípadu, hlavne výpoveď znalca, ktorý uviedol, že v čase nehody bol predmetný priechod pre chodcov veľmi zle osvetlený, takže vodič mal sťažené podmienky na to, aby dostatočne rýchlo spozoroval chodkyňu.

20. Sobášnym listom zo dňa 05.02.1983 mal súd preukázané, že dňa 05.02.1983 žalobca 1/ a P. S., rod. S., nar. 09.03.1963 uzavreli manželstvo.

21. Rodným listom žalobcu 2/ Q. S. zo dňa 10.08.1983 bolo preukázané, že tento sa narodil dňa 30.07.1983 ako syn žalobcu 1/ I. S. a matky P. S., rod. S., nar. 09.03.1963.

22. Z úmrtného listu zo dňa 11.12.2015 súd zistil, že P. S., rod. S., nar. XX.XX.XXXX zomrela dňa XX.XX.XXXX v Banskej Bystrici.

23. Z internetového výpisu z vyhľadávania poisťovateľa motorového vozidla zo dňa 07.12.2017 súd zistil, že ku dňu 08.12.2015 bolo osobné motorové vozidlo zn. B. E. D. s ev.č. O povinne zmluvne poistené u poisťovateľa Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

24. Z výplatných pások žalovaného 1/ za mesiace november 2017 a december 2017 súd zistil, že žalovaný 1/ je zamestnaný u zamestnávateľa Stredoslovenská vodárenská a prevádzková spoločnosť, a.s., pričom za mesiac november 2017 dosiahol čistý príjem 707,- Eur a za mesiac december 2017 dosiahol čistý príjem 752,- Eur.

25. Z rodného listu I. B., nar. XX.XX.XXXX bolo preukázané, že tento sa narodil dňa XX.XX.XXXX ako syn žalovaného 1/ a matky A. B., nar. XX.XX.XXXX.

26. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie č. XXX XXX XXXX 0 zo dňa 30.11.2017 súd zistil, že týmto bol žalovanému 1/ od 01.01.2018 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 181,80 Eur.

27. Zo znaleckého posudku znalca z odboru cestnej dopravy H.. I. G., č. 2/2016 zo dňa 08.02.2016, vypracovaného pre potreby trestného konania ČVS: ORP-345/1-VYS-BR-2015 vyplýva, že k predmetnej nehode došlo na hlavnej ceste I. triedy v úseku mimo obce, v mieste, kde po obidvoch stranách cesty sú autobusové zastávky a cez cestu vedie priechod pre chodcov. K predmetnej nehode došlo na priechode pre chodcov približne v strede jazdného pruhu. Pri náraze vozidla sa vozidlo pohybovalo rýchlosťou od 77 do 90 km/h. Zo stôp sa nedalo zistiť, či vodič začal reagovať a brzdil. Najpravdepodobnejšie brzdil iba tesne pred nárazom. V prípade, ak sa vozidlo pohybovalo rýchlosťou 77 km/h a chodkyňa nemala reflexný prvok, prípadne bol neviditeľný pre vodiča, tak vodič mal možnosť rozpoznať chodkyňu na priechode cca 0,9 sekundy pred nárazom na vzdialenosť cca 19m od miesta nárazu. Ak bol reflexný prvok chodkyne pre vodiča viditeľný, tak vodič mal možnosť rozpoznať chodkyňu na vzdialenosť cca 31m od miesta nárazu v čase cca 1,5 sekundy pred nárazom. Ak mal vodič reakčnú dobu jednu sekundu a ihneď začal brzdíť, tak pred začiatkom brzdenia mohlo mať vozidlo rýchlosť cca 90 km/h. Čo sa týka technickej príčiny predmetnej dopravnej nehody, tak podľa znalca situácia bola vyvolaná nesprávnym vstupom chodkyne na priechod pre chodcov. Chodkyňa vstupovala na priechod v čase, keď mala priamy dohľad na prichádzajúce vozidlo Fábria, pričom mohla vyhodnotiť, že nedokáže bezpečne prejsť celú cestu. Vodič mohol dopravnej nehode zabrániť iba v prípade, ak by použil diaľkové reflektory, prípadne za použitia stretávacích svetiel a zníženia rýchlosti pod 30 km/h v prípade, že chodkyňa mala reflexný prvok zakrytý, a v prípade, ak niesla chodkyňa reflexný prvok viditeľne pre vodiča pod 50 km/h. Podľa znalca ďalším významným prvkom vzniku dopravnej nehody bolo nevhodne vybudované verejné osvetlenie. Verejné osvetlenie na autobusových zastávkach v mieste nehody po obidvoch stranách cesty je vybudované veľmi nevhodne a nebezpečne pre účastníkov premávky. Namiesto toho, aby osvetlením bol zviditeľnený priestor priechodu na vozovke, kde môže dôjsť ku stretu chodca a vozidla, tak v mieste nehody je osvetlenie umiestnené až ďaleko od priechodu a svetelná kulisa po obidvoch stranách cesty vytvára veľmi zlé podmienky pre rozpoznanie chodca na priechode. Priestor priechodu na vozovke je v absolútnej tme a svetlá verejného osvetlenia po obidvoch stranách cesty vytvárajú ilúziu a pascu pre prichádzajúcich vodičov. Súčasne nevhodné svetlá verejného osvetlenia vytvárajú ilúziu pre chodcov, že sa pohybujú po osvetlenom priestore a preto sa chodci môžu domnievať, že sa pohybujú v osvetlenom priestore a sú rozpoznateľní pre vodičov prichádzajúcich vozidiel.

28. Podľa čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy SR, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

29. Podľa článku 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/ EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami: Každý členský štát prijme v súlade s článkom 4 všetky primerané opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe týchto opatrení.

30. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

31. Podľa § 13 Občianskeho zákonníka, (1) fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie. (2) Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. (3) Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

32. Podľa § 420 Občianskeho zákonníka, (1) Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. (3) Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

33. Podľa § 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“),

(1) Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

(2) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20150401>> alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

(3) Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom b) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20150401>> uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky, dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.

(4) Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

(5) Ak ide o škodu spôsobenú prevádzkou tuzemského motorového vozidla na území iného členského štátu, poškodenému sa poskytne poistné plnenie v rozsahu poistenia zodpovednosti podľa právnych predpisov členského štátu, na ktorého území bola škoda spôsobená, ak sa podľa tohto zákona alebo na základe poistnej zmluvy neposkytuje poistné plnenie v širšom rozsahu.

(6) Na škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla občanovi členského štátu na území cudzieho štátu, v ktorom nepôsobí príslušná kancelária poisťovateľov, počas jeho cesty z územia jedného členského štátu na územie iného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy členského štátu, na ktorého území sa motorové vozidlo spravidla nachádza.

34. Podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z.,

(1) Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať. 21)

(2) Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. 22)

35. Príloha k zákonu č. 381/2001 Z.z. - ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE

1. Smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 103,2.5.1972.) v znení smernice Rady 72/430/EHS z 19. decembra 1972 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 291, 28.12.1972.) a smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 7; Ú.v. ES L 8, 11.1.1984.).

2. Druhá smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 7; Ú.v. ES L 8, 11.1.1984.) v znení smernice Rady 90/232/EHS z 14. mája 1990 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 129, 19.5.1990.).

3. Druhá smernica Rady 88/357/EHS z 22. júna 1988 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení, týkajúcich sa priameho poistenia s výnimkou životného poistenia, na uľahčenie účinného vykonávania slobody poskytovať služby a o zmene a doplnení smernice 73/239/EHS (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 172, 4.7.1988.) v znení smernice Rady 90/618/EHS z

8. novembra 1990 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 330, 29.11.1990.), smernice Rady 92/49/EHS z 18. júna 1992 (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 228, 11.8.1992.).

4. Tretia smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 1; Ú.v. ES L 129, 19.5.1990.).

5. Smernica 2000/26/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 16. mája 2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o zmene a doplnení smerníc Rady č. 73/239/EHS a 88/357/EHS (Štvrtá smernica o poistení motorových vozidiel) (Mimoriadne vydanie Ú.v. EÚ, kap. 6/zv. 3; Ú.v. ES L 181, 20.7.2000.).

6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, ktorou sa menia a doplňajú smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (Ú.v. EÚ L 149, 11.6. 2005.).

7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. ES L 335, 17. 12. 2009) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/89/EÚ zo 16. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 326, 8. 12.2011), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/23/EÚ z 12. septembra 2012 (Ú. v. EÚ L 249, 14. 9. 2012), v znení smernice Rady 2013/23/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. L 158, 10. 6. 2013), v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/58/EÚ z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 341, 18.12. 2013), v znení 30 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/51/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 153, 22.5. 2014).

36. Podľa ROZSUDKU SÚDNEHO DVORA (druhá komora) z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej.

37. Na základe zisteného skutkového stavu a jeho právneho vyhodnotenia súd dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná.

38. Žalobcovia 1/ a 2/ sa svojou žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k zaplateniu sumy 20.000,- Eur žalobcovi 1/ a k zaplateniu sumy 15.000,- Eur žalobcovi 2/, ako aj k náhrade trov konania, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla usmrtením najbližšieho príbuzného, a to manželky žalobcu 1/ a zároveň matky žalobcu 2/, ktorá tragicky zahynula pri dopravnej nehode, ktorú spôsobil žalovaný 1/. Ako žalovaného 2/ žalovali poisťovňu, v ktorej bolo poistené motorové vozidlo, ktorým žalovaný 1/ spôsobil predmetnú dopravnú nehodu a keďže na uplatnené nároky sa vzťahuje poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, žalovaný 2/ je rovnako pasívne legitimovaný.

39. V konaní nebolo sporné, že v dôsledku dopravnej nehody, ktorá sa stala dňa 08.12.2015, zomrela manželka žalobcu 1/ a zároveň matka žalobcu 2/, a tiež nebolo sporné, že uvedenú dopravnú nehodu zaviniel žalovaný 1/, pričom tento bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia, začo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Nakoniec medzi stranami nebolo ani to sporné, že osobné motorové vozidlo, ktorým žalovaný 1/ spôsobil predmetnú dopravnú nehodu, bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ ako poisťovateľa v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. poisťovnou zmluvou č. 8060017734 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď uvedenú poisťovnú zmluvu uzatvoril dňa 24.12.2010 X. B.-O.. Spornou zostala otázka, komu svedčí v prejednávanej veci pasívna vecná legitimácia, či je to žalovaný 1/, žalovaný 2/, prípadne obaja.

40. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobcovia splnili podmienku aktívnej legitímácie domáhať sa práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, keďže smrťou manželky žalobcu 1/ a zároveň matky žalobcu 2/ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko možno konštatovať, že súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými a rešpektovanie súkromného a teda aj rodinného života musí zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby tak bolo možné mimo iné tiež rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby preto môže vzhľadom k vzájomným, úzkym a pevným sociálnym, morálnym, citovým a kultúrnym väzbám predstavovať natoľko vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma, ktorá znižuje jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti.

41. Súd je v civilnom sporovom konaní viazaný tým, že bol spáchaný prečin, a kto ho spáchal. Z výroku o vine vychádza ako z celku a berie do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej časti prečinu konkrétnym konaním páchatela.

42. Je nepochybné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, čo vyplýva z trestného rozsudku Okresného súdu Brezno. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k žalobe, ale aj na pojednávaní navrhoval žalobu voči sebe v celom rozsahu zamietnuť s poukazom, že nie je pasívne legitimovaný, a to z dôvodu, že v danom prípade je daná pasívna vecná legitímácia len žalovaného 2/ a uplatnený nárok žalobcov by mal znášať len žalovaný 2/, nakoľko nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý je predmetom tohto konania, je podľa žalovaného 1/ oprávneným nárokom podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Súd neuznal námietku žalovaného 1/, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaný, pričom má za to, že pasívna legitímácia žalovaného 1/ je daná. Tým, že k zásahu do osobnostných práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/, je daná jeho pasívna vecná legitímácia v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy. V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od škodcu, alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Ide o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie od dvoch subjektov, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu, v danom prípade proti žalovanému 1/ ako zodpovednému subjektu a priamemu pôvodcovi zásahu ide o nárok z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, proti žalovanému 2/ ako poisťovateľovi ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zákona č. 381/2001 Z.z.). Postavenie škodcu a poisťovateľa voči poškodenému je v takom prípade obdobné postaveniu dlžníka a ručiteľa voči veriteľovi, t.j. že ide o dva záväzky zaplatiť veriteľovi ten istý dlh, pričom veriteľ nemôže dostať to isté plnenie dvakrát. Žalobcovia mali preto v súdnej veci možnosť uplatniť si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy buď od žalovaného 1/, od žalovaného 2/ alebo od oboch naraz. Na základe vykonaného dokazovania súd považoval za preukázané, že do osobnostných práv žalobcov zasiahol žalovaný 1/, a to tým, že v dôsledku svojho zavinenia spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej manželka žalobcu 1/ a matka žalobcu 2/ utrpela zranenia, ktorým podľahla. Takýmto konaním žalovaný 1/ zasiahol do osobnostných práv žalobcov, ich práva na súkromie a ich rodinný život, následky sú trvalé a neodstrániteľné; protiprávnym konaním došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb tvoriacich základ a súkromný rámec súkromného života žalobcov. Uvedená skutočnosť je preukázaná okrem iného výpoveďami strán sporu a svedkov a predovšetkým rozsudkom Okresného súdu Brezno, ktorým bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia. Na základe uvedeného mal súd za to, že pasívna legitímácia žalovaného 1/ je daná.

43. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k žalobe, ale aj na pojednávaní navrhoval žalobu voči žalovanému 2/ v celom rozsahu zamietnuť s poukazom, že žalovaný 2/ nie je pasívne legitimovaný, a to z dôvodu, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorý je predmetom tohto konania, nie je podľa žalovaného 2/ oprávneným nárokom podľa zákona č. 381/2001 Z.z.

44. Súd neuznal námietku žalovaného 2/, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaný, pričom má za to, že pasívna legitímácia žalovaného 2/ je daná tým, že tento je poisťiteľom, u ktorého mal prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým žalovaný 1/ spôsobil predmetnú dopravnú nehodu, poistenú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch mu vyplýva z ustanovenia § 15 v spojení s ustanovením § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., a to s prihliadnutím na účel tohto zákona a zmysel uvedeného typu poistenia. Pojem škoda, ktorý je použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je potrebné vykladať

extenzívne, a to v tom zmysle, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a síce do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou, pričom je nepochybné, že usmrtenie pri dopravnej nehode je najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Súd je toho názoru, že ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.

45. Súd k obrane poisťovne uvádza, že sú mu známe argumenty iných súdov o neexistencii pasívnej legitímácie poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016 č.k. 3Cdo/301/2012, alebo rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. mája 2017 č.k. 8Cdo/219/2016). Vo vzťahu k odlišnému právnemu názoru v iných súdnych konaniach a k obrane poisťovne, že vnútroštátne právo nezakladá povinnosť poisťovne nahradiť nemajetkovú ujmu z povinného poistenia, súd uvádza nasledovné.

46. Po rozsudku súdneho dvora vo veci Hassová C-22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, tak že štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. V rovnaký deň súdny dvor rozhodol v inej veci, že toto poistné krytie štáty nesmú limitovať pod 1.000.000,- Eur v prípade jedného škodového nároku (C-277/12 Drozdovs). Súd sa rozhodne nestotožňuje s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, ktoré v predmetnej veci v liste č.MF/014548/2016-613konštatuje, že Slovenská republika „takýto typ odškodnenia zatiaľ v civilnom práve zavedený nemá a „ak chceme chrániť pozostalých, a to nielen po dopravných nehodách, bolo by vhodné zaviesť podobný inštitút aj do slovenského civilného práva, avšak to je mimo pôsobnosti MF SR“. Teda ministerstvo financií neuznáva nemajetkovú ujmu na strane pozostalých pri ochrane osobnosti ako prostriedok ochrany pre pozostalé osoby. Súd vyjadruje presvedčenie o opaku, že slovenský právny poriadok priznáva pozostalým za zásah do súkromia usmrtením blízkeho človeka náhradu nemajetkovej ujmy. Priznané náhrady sa týkajú rôznych oblastí, napr. usmrtenia pri liečebných zákrokoch, prípady usmrtení pri prevádzke motorových vozidiel a v iných prípadoch. Usmrtenie osoby, ktorá je blízka, je úplne jednoznačne zásahom do súkromného života blízkych osôb, postačí len predstava, čo znamená pre osobu správa, že jej manžel/manželka, otec/matka zomrel/a pri dopravnej nehode.

47. Spornou právnou otázkou, a zdá sa, že aj medzi súdmi Slovenskej republiky, zostala otázka, či si Slovenská republika svoju povinnosť transponovať smernicu splnila. Ak je pravdou, že poisťovňa nemá zákonnú povinnosť kryť náhradu nemajetkovej ujmy, potom si Slovenská republika svoju transpozičnú povinnosť nesplnila a vystavila sa tak žalobám osôb, ktorým súdy uložili povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel.

48. Súd je však presvedčený, že pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie len jednej izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovni z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví.

49. Zdá sa, že odlišné názory spôsobil odlišný výklad slovíčka „ujma“ a vety zákona nahradí „škodu na zdraví a náklady spojené s pohrebom“.

50. Z hľadiska gramatického výkladu považuje súd za dôležité, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví, napr. bolestné, stratu na zárobok, vecnú škodu a pod. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej, ako aj nemajetkovej. Zákonodarca nevytlúčil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenského uplatnenia a niet pochybnosti, že sú poistne kryté. Niet dôvodu na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla najmä na pozostalé blízke osoby.

51. Z hľadiska výkladu zákonodarcu popri vyššie uvedených dôvodoch je treba brať zreteľ na to, že zákonodarca v transpozičnej doložke výslovne spomína dotknuté smernice a sotva by sa dalo uveriť

tomu, že by v rozpore s požiadavkou smerníc nezahrnul pod poistné krytie niektorú zložku škody (ujmy) a tým sa rozhodol hradiť škodu z dôvodu transpozičného deficitu fakticky namiesto poisťovní, ktoré inkasujú poistné. Z rozsudku C-22/2012 ...Členské štáty sú však povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami uvedených smerníc (pozri rozsudok Súdneho dvora vo veci C-356/05, Farrell, body 32 a 33, ako aj tam citovanú judikatúru).

52. Dôvodová správa o vylúčení niektorej zložky náhrady škody nič neuvádza, cit. „K § 4: Rozsah poistenia zodpovednosti je v návrhu vymedzený s ohľadom na nároky vyplývajúce z tohto zákona, jednotlivé zložky náhrady škody a na územnú platnosť poistenia. Poistenie zodpovednosti sa u tuzemských motorových vozidiel bude vzťahovať na zodpovednosť za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky, ako aj na území štátov, s ktorými kancelária uzavrela dohodu o vyrovnávaní nárokov na náhradu.“

53. Z hľadiska systematického výkladu síce môže byť výhrada, že náhrada citovej škody po zásahu do života a súkromia osoby je oproti náhrade škody v inej časti Občianskeho zákonníka („ochrana osobnosti“ prvá časť, „zodpovednosť za škodu“, šiesta časť), no fakt je ten, že újmné právo nerieši škodovú zložku, ale poistné krytie a zákonodarca evidentne sústredil pri zásahu do súkromia nemajetkovú ujmu v spoločnej časti zákona, a to bez ohľadu na okolnosti prípadov, za akých k nemajetkovej škode došlo. Išlo by o duplicitné ustanovenie, ak by sa aj v iných častiach zákona podľa rozmanitosti spoločenských vzťahov opakovalo právo na nemajetkovú škodu. Logiku by mohol mať len administratívny strop nemajetkovej škody upravený v časti o škode na zdraví, nie však nevyhnutne aj samotné právo. Z hľadiska systematiky Občianskeho zákonníka nie je až tak významné, že náhrada nemajetkovej ujmy za stratu života je upravená v inej časti kódexu Prvá časť druhá hlava ako náhrada škody (šiesta časť druhá hlava). Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako nemateriálnu. Súd je toho názoru, že platná právna úprava obsahuje takúto náhradu vychádzajúc z extenzívneho výkladu pojmu škody, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu na zdraví (§ 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.) s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy sa priznáva aj podľa ustanovení o ochrane osobnosti upravených v § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy je upravená v § 13 Občianskeho zákonníka, podľa názoru súdu nie je dôvodnou námietka žalovaného 1/ a žalovaného 2/, že súd by mal pri určovaní výšky nároku žalobcov aplikovať ust. § 450 Občianskeho zákonníka, keďže kritériá určovania výšky náhrady škody, predstavujúcej nemajetkovú ujmu sú upravené v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktoré možno považovať za lex specialis vo vzťahu k ust. § 450 Občianskeho zákonníka.

54. Teleologický výklad podporuje zmysel a cieľ celého poistenia rizikových vzťahov spojených s prevádzkou motorových vozidiel. Niet najmenšieho dôvodu presúvať bremeno, ktoré majú znášať pri najrizikovejších spoločenských vzťahoch poisťovne, na plecia často krát nesolventných osôb a tým vystavovať ekonomickému tlaku a právnej neistote poistené osoby a pri nevyhnutnosti aj dotknuté obeť. Ide o spoločenské vzťahy, v rámci ktorých sa spomína nenahraditeľná ujma. Nemajetková škoda dosahuje čiastky, ktoré zodpovedné osoby nedokážu zaplatiť. Práve z dôvodu predídania takýmto situáciám bolo zriadené povinné poistenie. K celkovému postupu pri aplikácii výkladových metód súd poukazuje na požiadavku striktného výkladu z hľadiska vylúčenia poistného krytia cit. rozsudok C-22/12 článok 34 „Keďže obmedzenie poistného krytia je možné iba vo výnimočných prípadoch, podľa názoru Komisie je potrebné prijať v tejto oblasti striktný výklad práva, a nie je možné pripustiť ľubovoľné rozširovanie prípadov, v ktorých bude dochádzať k obmedzeniu rozsahu poistného krytia“.

55. Z hľadiska eurokonformného výkladu nárok voči žalovanej poisťovni zakladajú žalobcovia na tom, že ako poisťovateľ je povinná uhradiť škodu spôsobenú premávkou motorového vozidla, pre ktoré bolo v čase, kedy k poistnej udalosti - dopravnej nehode došlo, uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/.

56. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. sa poistenie zodpovednosti vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. má poistený z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému náhradu škody, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti (ods. 4). Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. potom poškodený môže svoj nárok uplatniť priamo voči poisťovateľovi. Z

citovaných ustanovení tak vyplýva, že predpokladom priameho nároku poškodeného voči poisťovateľovi je jednak vznik nároku, ktorý je vôbec krytý poistením zodpovednosti (spomedzi nárokov určených v § 4 ods. 2 cit. zákona), jednak existencia poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla za takúto škodu. Trvanie poistenia zodpovednosti prevádzkovateľa vozidla v čase nehody v konaní nebolo sporné. Preto súd skúmal, či je splnená podmienka existencie krytého nároku.

57. V prerokovanej veci žalobcovia uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ pritom tvrdí, že tento nárok nie je krytý uzavretým povinným zmluvným poistením.

58. Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z.z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti). Z tabuľky zhody predloženej na rokovanie Národnej rady Slovenskej republiky (II. volebné obdobie, parlamentná tlač 979) vyplýva, že ustanovením § 662 Obch. zák. sa implementuje čl. 1 smernice č. 72/166/ESH a čl. 3 smernice č. 84/5/EHS.

59. Podľa čl. 1 druhého bodu smernice č. 2009/103/ES „poškodený“ znamená akúkoľvek osobu oprávnenú na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu spôsobenú motorovými vozidlami. Podľa čl. 3 cit. smernice každý členský štát prijme... všetky vhodné opatrenia, aby zabezpečil, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území je pokrytá poistením. Rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia sa určia na základe opatrení uvedených v prvom pododseku... Poistenie... povinne pokrýva... ujmy na zdraví.

60. Výkladom citovaných ustanovení (resp. obsahovo totožných ustanovení smerníc 72/166/EHS a 84/5/EHS) sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie už v spomínanom rozsudku z 24. októbra 2013 vo veci C-22/12, Katarína Hassová proti Rastislavovi Petríkovi, Blanke Holingovej, v ktorom rozhodol, že čl. 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES sa má vykladať tak, že povinné zmluvné poistenie má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Súdny dvor EÚ v tejto súvislosti vyslovil, že smernica ponecháva členským štátom právo určiť, aká škoda bude krytá a aké budú podmienky poistenia, no ich sloboda v tomto smere bola neskôr obmedzená (ods. 43 a 46). Medzi jazykovými verziami čl. 3 poslednej vety smernice 2009/103/EHS sú rozdiely, avšak s prihliadnutím na ich účel a štruktúru treba tento pojem interpretovať tak, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť, patrí nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (ods. 47 až 50). Súdny dvor EÚ navyše dodal, že na veci nič nemení ani zaradenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka do inej časti než úpravy náhrady škody. Ak totiž zodpovednosť poisteného vznikla z dopravnej nehody a mala občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú uvedené smernice (ods. 57 a 58).

61. Podľa názoru súdu uvedený rozsudok jednoznačným spôsobom rieši otázku zodpovednosti poisťovne a jej námietky celkom zjavne ignorujú jasné závery vyslovené Súdnym dvorom EÚ. Uvedeným rozsudkom je prekonaný aj skorší názor Najvyššieho súdu SR v konaní 4Cdo 168/2009 (na ktorý odkazujú aj neskoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu - 3Cdo/301/2012, 8Cdo/219/2016), takže právnym názorom v ňom vysloveným sa nemožno ďalej riadiť. Argumenty žalovaného 2/ o systematickej odlišnosti nároku na náhradu škody a náhrady nemajetkovej ujmy sú vyvrátené závermi Súdného dvora EÚ v ods. 57 a 58 uvedeného rozsudku. Súdny dvor v týchto odsekoch vykladal právo Európskej únie. Podstatou citovaných odsekov nie je tvrdenie, že nárok podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nárokom na náhradu škody podľa práva Slovenskej republiky. V citovaných odsekoch však Súdny dvor zdôrazňuje, že bez ohľadu na systematické zaradenie určitého ustanovenia v národnom právnom predpise, ak toto ustanovenie upravuje občianskoprávnu zodpovednosť vznikajúcu v prípade dopravnej nehody, má sa takéto ustanovenie považovať za „opatrenie... určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ v zmysle čl. 3 prvej a druhej vety smernice 2009/103/EHS. Inak povedané, Súdny dvor v tomto

odseku v podstate vyslovil, že pojem „zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel“ používaný v smernici 2009/103/EHS treba vykladať čiastočne autonómne a podradiť podeň aj také nároky, ktoré národné právo nezaraďuje medzi nároky „na náhradu škody“ v prísnom slova zmysle, ak ich podstata je podobná (teda občianskoprávny charakter a vznik v dôsledku protiprávnej udalosti - dopravnej nehody). Už z výkladov v bodoch 7 až 13 tohto rozsudku vyplýva, že z ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká v prípade protiprávnej udalosti - dopravnej nehody nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj v peniazoch. Tento nárok má pritom občianskoprávny charakter a v podstate sa svojou povahou približuje objektívnej zodpovednosti za škodu. Z uvedených dôvodov treba v zmysle záverov citovaného rozsudku Súdneho dvora článok 3 ods. 1 smernice 2009/103/ES vykladať tak, že pod pojem „opatrenie...určujúce rozsah krytia zodpovednosti a podmienky tohto krytia“ sa musí zaradiť aj § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravujúci tento nárok a tento nárok musí byť podľa národného práva krytý poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

62. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa musia vnútroštátne ustanovenia v konaní vo veci samej v čo najväčšej miere vykladať a uplatňovať v súlade so smernicami. Vnútroštátne sudy teda musia vnútroštátne právo v najväčšej možnej miere vykladať v zmysle znenia a účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok, ku ktorému táto smernica smeruje (porov. z posledného obdobia napr. rozsudok SDz 25. apríla 2013, C-81/12, Asociația ACCEPT proti Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, ods. 71). Vyžaduje sa, aby vnútroštátne sudy urobili všetko, čo je v ich právomoci, berúc do úvahy celé vnútroštátne právo a uplatniac ich výkladové metódy, s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetnej smernice a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s účelom sledovaným smernicou (porov. z posledného obdobia rozsudok SD z 24. januára 2012, C-282/10, Maribel Dominguez proti Centre informatique du Centre Ouest Atlantique a Préfet de la région Centre, ods. 27).

63. Z citovaných zásad tak pre sudy Slovenskej republiky vyplýva povinnosť, aby pri výklade ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. v čo najväčšej možnej miere vzali do úvahy znenie a účel tých ustanovení smernice, na ktorých implementáciu bolo toto ustanovenie do nášho právneho poriadku zavedené, aby zaručili tejto smernici úplnú účinnosť. Podľa už uvedeného bolo toto ustanovenie zavedené do právneho poriadku na účel implementácie čl. 1 a čl. 3 smernice 2009/103/EHS. Preto je povinnosťou súdov prihliadať na znenie a účel tohto ustanovenia smernice pri výklade ustanovení uvedeného zákona.

64. Na základe toho tak treba uzavrieť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. treba vyložiť tak, že poistenie zodpovednosti kryje (za splnenia ostatných podmienok v ods. 4) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V prerokovanej veci žalobcovia majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči žalovanému 1/. Túto ujmu tak v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcom aj túto ujmu.

65. Súd poukazuje v tejto súvislosti aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov, keďže súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nález Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.3.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutého zákona č. 381/2001 Z.z. učený žalovaným 2/ uvedené požiadavky nespĺňa.

66. Eurokonformný, ako i lingvistický výklad, sú v súlade s definovaním pojmov európskym deliktným právom, ktorý chápe škodu na zdraví ako ujmu (zhoršenie) telesného alebo duševného zdravia. Preto nárok z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zahŕňa aj

ujmu v emočnej sfére žalobcov ako poškodených. V kontexte vyššie uvedeného sa javí nadbytočné argumentovať špecifikami dotknutých hmotnoprávných inštitútov vnútroštátneho práva (náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy) z hľadiska pojmoslovía poškodených osôb a druhovým vymedzením škody na zdraví podľa Občianskeho zákonníka (§ 449 ods. 1). Dôvodom je neprípustne zužujúci výklad pojmu ujma na zdraví (abstrahujúci duševné zdravie človeka). Eurokonformným výkladom oblasti harmonizovanej právom Európskej únie sa preto prinavracia komplexný význam pojmu zdravie a s tým spojené odškodnenie jeho obidvoch zložiek (telesnej a psychickej).

67. K argumentácii žalovaného 2/ poukazujúc na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/301/2012 a sp. zn. 8Cdo/219/2016 je potrebné uviesť, že v kontexte vyššie uvedeného, nebol dôvod rezignovať na aplikáciu moderných výkladových metód, ku ktorým je povolaný každý členský štát EÚ, predovšetkým na eurokonformný ako i lingvistický výklad, vrátane materiálnej interpretačnej záväznosti judikatúry ESD (ktorá nezaväzuje len strany sporu ale je prameňom komunitárneho práva).

68. Pokiaľ žalovaný 2/ uvádzal, že v danom spore je potrebné postupovať v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR, v tejto súvislosti súd poukazuje aj na aktuálne rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 z 31.07.2017 a sp. zn. 6Cdo/143/2017 z 27.02.2018, v ktorých Najvyšší súd SR konštatoval, že je daná pasívna legitímácia poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V druhom spomenutom rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/143/2017 z 27.02.2018 Najvyšší súd SR konštatoval, že „vzhľadom na čl. 4 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) je potrebné za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Vychádzajúc z uvedeného, treba za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR v právnej otázke pasívnej legitímácie poisťovne považovať predovšetkým rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. októbra 2013. Na závery tohto rozsudku ESD nadviazal Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6 M Cdo 1/2016 z 31.07.2017, v ktorom vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K zhodnému názoru dospel aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, v ktorom uviedol, že hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ústavný súd SR v citovanom uznesení ďalej uviedol, že k záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR označené rozhodnutia ESD C-22/12 vo veci Haasová a Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 474/2016 (i rozhodnutia, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, t.j. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 206/2015), ako aj aktuálne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo 1/2016, predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 168/2009 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012.“

69. Súd sa ďalej zaoberal otázkou prípadného spoluzavinenia zo strany poškodenej alebohej P. S. v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka. V tomto smere vychádzal zo záverov znaleckého posudku znalca

z odboru cestnej dopravy H.. I. G., č. 2/2016 zo dňa 08.02.2016, z ktorého vyplýva, že k predmetnej nehode došlo na priechode pre chodcov približne v strede jazdného pruhu. Pri náraze vozidla sa vozidlo pohybovalo rýchlosťou od 77 do 90 km/h. Zo stôp sa nedalo zistiť, či vodič začal reagovať a brzdil. Najpravdepodobnejšie brzdil iba tesne pred nárazom. V prípade, ak sa vozidlo pohybovalo rýchlosťou 77 km/h a chodkyňa nemala reflexný prvok, prípadne bol neviditeľný pre vodiča, tak vodič mal možnosť rozpoznať chodkyňu na priechode cca 0,9 sekundy pred nárazom na vzdialenosť cca 19m od miesta nárazu. Ak bol reflexný prvok chodkyne pre vodiča viditeľný, tak vodič mal možnosť rozpoznať chodkyňu na vzdialenosť cca 31m od miesta nárazu v čase cca 1,5 sekundy pred nárazom. Ak mal vodič reakčnú dobu jednu sekundu a ihneď začal brzdíť, tak pred začiatkom brzdenia mohlo mať vozidlo rýchlosť cca 90 km/h. Čo sa týka technickej príčiny predmetnej dopravnej nehody, tak podľa znalca situácia bola vyvolaná nesprávnym vstupom chodkyne na priechod pre chodcov. Chodkyňa vstupovala na priechod v čase, keď mala priamy dohľad na prichádzajúce vozidlo E., pričom mohla vyhodnotiť, že nedokáže bezpečne prejsť celú cestu. Vodič mohol dopravnej nehode zabrániť iba v prípade, ak by použil diaľkové reflektory, prípadne za použitia stretávacích svetiel a zníženia rýchlosti pod 30 km/h v prípade, že chodkyňa mala reflexný prvok zakrytý, a v prípade, ak niesla chodkyňa reflexný prvok viditeľne pre vodiča pod 50 km/h. Podľa znalca ďalším významným prvkom vzniku dopravnej nehody bolo nevhodne vybudované verejné osvetlenie, pretože svetlá verejného osvetlenia po oboch stranách cesty vytvárajú ilúziu a pascu pre prichádzajúcich vodičov a súčasne vytvárajú aj ilúziu pre chodcov, že sa pohybujú po osvetlenom priestore, a preto sa chodci môžu domnievať, že sú rozpoznateľní pre vodičov prichádzajúcich vozidiel. Spoluzavinenie poškodenej na dopravnej nehode namietal žalovaný 2/. Súd potom zohľadnil skutočnosť, že poškodená vstupovala na priechod v čase, keď mala priamy dohľad na prichádzajúce vozidlo Fábria, pričom mohla vyhodnotiť, že nedokáže bezpečne prejsť celú cestu. Súd tak prihliadol aj na podiel alebo jej P. S. na priebehu dopravnej nehody a jej následku. Súd sa však opieral tiež o závery v rozsudku Okresného súdu Brezno v trestnej veci č.k. 3T/96/2016-271 zo dňa 20.10.2016, z ktorého vyplýva, že žalovaný 1/ zrazil chodkyňu na priechode pre chodcov, čím porušil § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, pričom na posúdenie zodpovednosti žalovaného 1/ nemá vplyv ani skutočnosť, že žalovaný 1/ chodkyňu na priechode pre chodcov pred zrážkou nevidel. Žalovaný 1/ predmetnú cestu poznal a mal sa pohybovať tak, aby dokázal na priechode zastaviť. To, že znalec uviedol, že na priechode pre chodcov boli zlé rozhládové podmienky, že vodič videl chodkyňu len krátky čas pred nárazom, nemá vplyv na trestnú zodpovednosť žalovaného 1/. Chodkyňa, keď vstupovala na vozovku, videla motorové vozidlo, pričom nemohla odhadnúť akou presnou rýchlosťou sa vodič pohybuje, či bude schopný zastaviť na priechode pre chodcov, právom sa domnievala, že keď je už na priechode pre chodcov, a to v druhej polovici vozovky, vodič ju už nemôže ohroziť. Ako už bolo vyššie uvedené, súd prihliadol na podiel alebo jej P. S. na priebehu dopravnej nehody a jej následku, za rozhodujúce však považoval zavinené konanie žalovaného 1/, ktorý zrazil chodkyňu na priechode pre chodcov, čím porušil § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, keď bol v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtienia. Nebohá P. S. nesprávne vstúpila na priechod pre chodcov, avšak súd prihliadol na to, že táto keď vstupovala na vozovku, videla motorové vozidlo, avšak nebola znalec, aby vedela odhadnúť, akou presnou rýchlosťou sa vodič pohybuje, či bude schopný zastaviť na priechode pre chodcov, právom sa domnievala, že keď je už na priechode pre chodcov, a to v druhej polovici vozovky, vodič ju už nemôže ohroziť. Navyše žalovaný 1/ predmetnú cestu poznal a mal sa pohybovať tak, aby dokázal na priechode zastaviť.

70. Každá fyzická osoba má o.i. právo na ochranu svojej osobnosti, svojho života a zdravia, ako aj súkromia (§ 11 Občianskeho zákonníka), pričom súčasťou súkromného života je nepochybne tiež rodinný život, ktorý zahŕňa vzťahy medzi blízkymi príbuznými, ich rozvíjanie, čím sa naplňuje a rozvíja vlastná osobnosť danej fyzickej osoby. V prípade zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby má táto v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka právo požadovať zodpovedajúce zadosťučinenie, a to morálne a prípadne i majetkové, ktoré je primerané závažnosti ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom určenie výšky zadosťučinenia v peniazoch je výsledkom voľnej úvahy súdu.

71. Právo na súkromie a rodinný život môže byť nepriaznivo dotknuté rôznymi formami zásahov, ktoré nemajú základ v právnej úprave. Ak medzi osobami existujú blízke príbuzenské vzťahy a citové väzby, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. jeho nedovoleným narušením, tak môže byť fyzickej osobe spôsobená v jej rodinnom živote ujma spočívajúca v tom, že stratou (alebo obmedzením možnosti) spolužitia s blízkou osobou už nemôže vôbec (alebo čiastočne) naplňovať svoje citové potreby. Ak dôjde k smrti blízkej osoby, pozostalá osoba môže utrpieť citovú

(emocionálnu) ujmu vo forme šoku, psychickej traumy, smútku až žiaľu zo straty spoločenstva s blízkou osobou. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

72. V prejednávanej veci u žalobcov došlo k strate blízkej osoby, čiže ide o značný zásah do emocionálnej sféry spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, a teda následkom toho sa založilo právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Vzhľadom na to, súd dospel k záveru, že v rodine žalobcov došlo k nenapraviteľnej ujme, ktorú možno len zmierniť priznaním peňažnej satisfakcie za túto ujmu.

73. Súd nespochybňuje, že aj žalovanému 1/ sa po nehode zmenil život neželateľným smerom. Napriek jeho odsúdeniu sa jeho život nevráti do zabehnutých koľají a po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno. Faktom však zostáva, že nehodu spôsobil z nedbanlivosti, keď porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu zo zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke bez toho, aby komukoľvek spôsobil ujmu na zdraví, živote, či na majetku.

74. Žalobcovia sa satisfakčnou žalobou domáhali poskytnutia primeraného zadostučinenia spočívajúceho vo finančnej satisfakcii a náhrade nemajetkovej ujmy. Predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je skutočnosť, že poskytnutie len morálnej satisfakcie je nepostačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov. V danom prípade odstránenie následkov zásahov a obnovenie pôvodného stavu je nemožné vzhľadom na fatálnosť následkov, následky vyvolané smrťou blízkej osoby nemožno nijakým spôsobom zvrátiť a odstrániť. Trestné konanie, uloženie trestu odňatia slobody žalovanému 1/, jeho priznanie viny, ľútosť nad konaním a jeho verbálne ospravedlnenie je pre žalobcov morálnou satisfakciou, avšak nepostačujúcou vzhľadom na závažnosť zásahu. Preto dožadovanie sa finančného zadostučinenia - náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zo strany žalobcov je v plnom rozsahu dôvodné.

75. Pokiaľ ide o výšku uplatnenej náhrady, žalobca 1/ žiadal priznať peňažnú satisfakciu vo výške 20.000,- Eur; žalobca 2/ žiadal priznať peňažnú satisfakciu vo výške 15.000,- Eur.

76. Pokiaľ ide o určenie výšky peňažnej náhrady v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, táto je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd vychádza z kritérií uvedených v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorými kritériami sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

77. K porušeniu osobnostných práv došlo zo strany žalovaného 1/ trestným činom, v trestnom konaní bol odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody. Smrť P. S. bola v trestnom konaní ustálená jednoznačne ako v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Za okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv, je možné považovať aj okolnosti na strane žalobcov, k smrti manželky a matky došlo náhle, čo nesporne vyvolalo v žalobcoch pocity šoku zo straty blízkej osoby.

78. Pri určení výšky tohto odškodnenia (nemajetkovej ujmy) sa súd ďalej spravoval úvahou, či je vôbec v peniazoch oceniteľný ľudský život. Inými slovami, či je objektívne možné vôbec stanoviť akékoľvek kritériá na peňažné vyčíslenie straty blízkej osoby. Súd dospel k záveru, že stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstate v peniazoch nevyčísľiteľná, možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumy predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú osobu stratili v dôsledku protiprávneho zavineného konania inej osoby.

79. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnúť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, tak ako je vyššie uvedené, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Priznanie nemajetkovej ujmy

nie je reparáciou. Je nespochybniteľné, že žiadna priznaná suma nenahradí žalobcom stratu blízkej osoby, no môže zmierniť následky vzniknutej nemajetkovej ujmy. Priznanie nemajetkovej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška relutárnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti. Preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. Pri priznávaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však súdna prax nie je ustálená. V prejednávanej veci bolo prihlíadané aj na rozsiahlu judikatúru v predmetnej oblasti.

80. Z výsledkov vykonaného dokazovania, a to z výsluchu žalobcov a tiež z výsluchu svedkov vyplýva, že medzi žalobcami a nebohú P. S. existovali silné sociálne, morálne, citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Je nepochybné, že žalobcovia - manžel a syn mali usporiadaný a blízky rodinný vzťah s nebohú.

81. Žalobca 1/ viedol s manželkou usporiadaný manželský a rodinný život viac ako 32 rokov, vychovali spolu jedného syna, trávili spolu voľný čas, chodili spolu na výlety, dovolenky, podieľali sa spoločne na chode domácnosti. Nebohá P. S. bola v čase bezprostredne pred zásahom v dobrej telesnej, ako aj duševnej kondícii. Ako manželka bola oporou žalobcu 1/. Súd mal z výpovedí svedkov preukázané, že manželstvo žalobcu 1/ a nebohej P. S. bolo veľmi harmonické, nepochybne medzi nimi existovalo silné citové puto, mali sa navzájom veľmi radi. V dôsledku úmrtia P. S. prišlo k nepredvídateľnému a definitívnemu prerušeniu rodinných a citových väzieb, k strate manželky žalobcu 1/, s ktorou si vzájomne pomáhali, podporovali sa, s ktorou sa delili o radosti i starosti zo života. Je nepochybné, že smútok zo straty manželky je trvalý a jej úlohu v živote nemôže nikto nijako nahradiť. Zásahom do života nebohej okrem iného nielenže došlo k strate najväčšej, strate života, ale zasiahlo sa aj do manželského zväzku a manželstvo, ktoré je v spoločnosti významnou spoločenskou kategóriou, zaniklo. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur pre žalobcu 1/ je primeraná a spôsobilá aspoň z časti zmierniť následky neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcu 1/ s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo. Zároveň z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že vzťah žalobcu 2/ a jeho matky nebohej P. S. sa vyznačoval vysokou mierou vzájomnej naviazanosti a spolupatričnosti, keďže žalobca 2/ bol jediným dieťaťom nebohej. Žalobca 2/ aj po dovŕšení plnoletosti zostal bývať v spoločnej domácnosti s obidvomi rodičmi, a to s nebohú P. S. a so žalobcom 1/, navzájom si pomáhali a nepochybne medzi nimi existovalo silné citové puto. Smrť matky bola pre žalobcu 2/ traumatizujúca, vyplývajúca z nečakanej straty najbližšieho príbuzného. Z výsluchu žalobcu 2/ ako aj z výsluchu svedkov vyplynulo, že žalobcovi 2/ v dôsledku dopravnej nehody sa negatívnym spôsobom zasiahlo do jeho práva na rodinný život. Následky neoprávneného zásahu do osobnosti žalobcu 2/ sú neodstrániteľné, navždy stratil možnosť, aby matka bola súčasťou jeho súkromného, rodinného života. Nemôže už pociťovať z jej strany blízkosť, záujem o jeho osobu, oporu, pomoc, a to i materiálnu. Je teda ochudobnený o sféru vzťahov s ňou. Z uvedeného dôvodu súd žalobcovi 2/ ako náhradu nemajetkovej ujmy priznal sumu 15.000,- Eur, ktorú sumu považoval za primeranú vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. K námietke žalovaného 2/, ktorým poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/566/2015 (v ktorom bola žalobcom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do súkromného a rodinného života po 8.000,- Eur na osobu), rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/256/2013 (kde v prípade pozostalých maloletých detí dokonca bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy len vo výške 10.000,- Eur a 13.000,- Eur) a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/287/2012 (v ktorom súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do ich práva po 10.000,- Eur), v tomú súd uvádza, že jednak okolnosti každého prípadu sú odlišné a zároveň má za to, že ujmu žalobcov 1/ a 2/ je možné považovať za o to väčšiu tým, že u žalobcu 1/ došlo nielen k

strate citovo najbližšej osoby, s ktorou spoločne prežil viac ako 32 rokov svojho života, ale aj k strate osoby, ktorá mu bola a mala byť oporou aj v jeho vyššom veku a u žalobcu 2/ taktiež došlo k strate citovo najbližšej osoby, keďže bol jediným dieťaťom nebohej P. S. a býval s ňou v spoločnej domácnosti. Súd pokiaľ ide o výšku uvedených súm, poukazuje tiež napr. na rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/368/2015-311 zo dňa 01.07.2015, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, v ktorom bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manželky pri dopravnej nehode vo výške 40.000,- Eur (s tým, že išlo o krátenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- Eur o 20%-né spoluzavinenie zomrelej poškodenej). Krajský súd pritom v odôvodnení k námietke voči výške náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že „čo sa týka otázky primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a rozhodovacej praxe súdov, odvolací súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2012, v ktorom dovolací súd odmietol dovolanie, čím potvrdil správnosť rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré poškodenému priznali náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 120.000,- Eur, a to z dôvodu nezákonného trestného stíhania a uloženia trestu odňatia slobody. Preto aj v kontexte takéhoto rozhodnutia nemožno považovať priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur pri úmrtí manželky žalobcu za neprimerané.“ Taktiež súd poukazuje napr. aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 zo dňa 30.07.2015, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, v ktorom bola žalobcom, a to pozostalej manželke a dvom pozostalým maloletým deťom, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manžela a otca pri dopravnej nehode po 33.500,- Eur na osobu. Z uvedených dôvodov súd žalobe vo výrokoch I. a II. vo výške nemajetkovej ujmy v sume 20.000,- Eur pre žalobcu 1/ a vo výške nemajetkovej ujmy v sume 15.000,- Eur pre žalobcu 2/ vyhovel v celom rozsahu, keď uvedené sumy nekrátil aj pri zohľadnení prípadnej miery spoluzavinenia poškodenej P. S., nakoľko ich považoval v prejednávanej veci za primerané závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcov. Trauma žalobcov je neodstrániteľná, preto je namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške, ako bolo uvedené vyššie.

82. K námietke žalovaného 1/ aj žalovaného 2/, ktorí poukázali na to, že súd by mal skúmať aj majetkové pomery žalovaného 1/, súd uvádza, že poukaz žalovaných 1/ a 2/ na skúmanie pomerov žalovaného 1/ nie je dôvodný. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí reflektovať závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 OZ), a to u každej postihnutej osoby, preto nebol daný dôvod na aplikáciu ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka, ale na zohľadnenie uvedených zákonom stanovených kritérií priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Skutočnosť, že žalovaný 1/ bol v trestnom konaní uznaný vinným a podmienčne odsúdený, nebola spôsobilá ovplyvniť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy (neplní žiadnu z funkcií civilnoprávnej sankcie za neoprávnený zásah do ochrany osobnosti fyzických osôb). Práve nedostatočná výška náhrady nemajetkovej ujmy by mohla viesť k tomu, že ujmou už postihnutý účastník konania sa opätovne stáva obeťou nesprávneho výkladu právnych predpisov.

83. Na záver v časti odôvodnenia týkajúcej sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd dáva do pozornosti rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci *Kontrová c/a Slovenská republika* v súvislosti s odôvodnením priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. ESLP v danej otázke v bode 72 svojho rozhodnutia konštatoval len: „Súd sa domnieva, že sťažovateľka určite utrpela nemajetkovú ujmu. Uskutočniac odhad na spravodlivom základe, priznáva jej z tohto titulu 25.000,- Eur“. Hoci je zrejmé, že funkcia i pozícia ESLP je výrazne odlišná od statusu vnútroštátnych všeobecných súdov, aj z citovanej formulácie je zrejmé, že voľnú úvahu ohľadne výšky nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do práva na rodinný život je len veľmi ťažko zdôvodňovať konkrétnymi východiskami a závermi, než „odhadom na spravodlivom základe“.

84. Pri určení spôsobu zaviazania oboch žalovaných na plnenie, súd ich zaviazal tým spôsobom, ako požadovali žalobcovia v zmysle žaloby, že v rozsahu plnenia jedného z nich zaniká povinnosť plniť druhému, nakoľko žalovaní nevystupujú ako solidárni dlžníci, pretože ich záväzok plniť vyplýva pri každom z nich z iného právneho predpisu. Nebolo pritom možné na plnenie zaviazat iba žalovaného 2/ ako poisťovňu, nakoľko z vyššie uvedeného je zrejmé, že žalobcovia majú právo v zmysle citovaných právnych predpisov žiadať plnenie od ktoréhokoľvek žalovaného. Poškodení, v tomto prípade žalobcovia si tak môžu svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému žalovanému alebo spoločne voči oboch, avšak plnenie môžu dostať len raz. Keďže ide o nárok každého zo žalobcov na plnenie proti dvom subjektom z iného právneho dôvodu, vzájomný vzťah žalovaného 1/ a 2/ je taký, že v tom rozsahu, v akom splnil každému zo žalobcov ako veriteľovi jeden z nich, zaniká dlh, a tým aj povinnosť druhého žalovaného. Nakoľko majú žalovaní postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi pasívna

solidarita. Je možné zaviazať každého zo žalovaných na splnenie celého dlhu každému zo žalobcov jedným rozhodnutím, pričom ale vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah, a to tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Uvedeným spôsobom zaviazal súd žalovaných 1/ a 2/ na plnenie vo výrokoch I. a II.

85. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

86. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

87. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

88. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v zmysle vyššie citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku tak, že nakoľko boli žalobcovia 1/ a 2/ v celom rozsahu úspešní v tomto konaní, bol im priznaný nárok na náhradu trov konania voči neúspešným žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu, t.j. vo výške 100 %. O konkrétnej výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení (§ 355 ods. 1, § 362 ods. 1 veta prvá CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.